

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDTÉSEK:

4-hasábos pént sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási pént sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, október 23.

Mai számunk főbb közleményei:

Kossuth tanácskozásai.
Aradváros virillistái.
A török küldöttség kirándulása.
Forrongás Spanyolországban.
A szerb király panamája.
Érdekes vita a nemzeti bank körül.
Harminchatezer koronás postalópas.
Az inzultált városi képviselő.
A letartóztatott bankigazgató újabb bűnei.
Polgármester és táviróklisszony.
Tűzriadalom a temesvári színházban.
Három év múlva ...
Tarkaságok.

Az elmélkedés ideje.

Arad, október 22.

Utolsó tanácsul a szükségben, ezt kapta a függetlenségi párt: *gondolkozzanak*. Eddig harcoltak, taktikáztak, alkudoztak, tusakodtak, hol egymással, hol az egyéb koalícióbellel, — most *gondolkozzanak*. Igen hasznos mesterség, ha mindjárt a többség egy részének meglehetősen szokatlan. Talán ezzel kellett volna kezdeni. De hát a multat kár rekriminálni. Most már csak gondolkodni lehet. Majdnem úgy fest ez a gondolkodás a válság tetőpontján, mint az imádság, amikor a vívódó betegnek egyéb nem használ.

Hát van is mit gondolkodni azon a helyzeten, amelybe most kavartott a többség. Ha nem vállalja a kormányt úgy és azzal a programmal, ahogy

a király akarja, a korona parlamenten kívüli kormányt formálhat. Az megcsinálja a bankközösségnek „automatikus” meghosszabbítását, kormányoz exlexben, nem feszélyezi az ujonchiány; folytatja a maga tenni-valóit a már ismert marsrutával. A többség — egyébkor a hatalom és a döntő erő — gyöngye lesz ezzel szemben. Még a régi fegyvereket se szedheti elő, pedig azok se értek sokat. Fogcsikorgatva és a föntartott jogok tépett lobogóját lengetve, nézne szemébe az erőszaknak, de ellene nem tehet semmit. Végül azután csak be kellene menni a kormányvállalásba, minden lehető módon, nehogy a törvénytelen kormányzást állandósítsák, s annak melegágyát építhessenek az országban. Mihelyt a korona az abszolutizmust magára nézve kényelmesebbnek fogja találni, s mihielyt az akadályokba nem ütközik — egészen elvesztheti a kedvét attól, hogy megint alkotmányos legyen.

Gondolkozzanak: amit akkor, a kiéheztetés után és a nyilvánvaló kényszer által igazolva, meg fognának tenni, azt megtehetik most is. Egy kissé küzdjék le az ezzel járó szeméremérzetet s az önzést, amely minden cselekvéseikben velük van. Gondolkozzanak, hogy mit kockáztatnak a harcias póz ellenében, amelyből most nem akarnak engedni; vesznek számot azzal, mit jövedelmez-

het egy kis őszinteség, amelylyel a népszerűséget hívó lobogókat begöngyölik s beállanak annak, amire mostani állásuk predesztinálja őket s a mire szintén szükség van: fegyelmezett, becsületes kormánypártnak, amelynek vágyait a lehetőség, terveit a felülről jövő előzetes engedelem korlátozza. A kormánypartiság jutalmát már előzetesen leszedték, vagy legalább is megkóstolták: most fizessenek meg érte. Fejezzék be a merész kalandot, amelynek célja nemes volt, szándéka talán jóhiszemű, de amelyet be kellett volna fejezni abban a pillanatban, amikor kétségtelenné vált, hogy a harc meddő s a győzelemmel nem biztató harcában a nemzet idejét és energiáját pazarolják.

„Gondolkozom tehát vagyok”, — ők gondolkozzanak, s talán lesznek. Az agyuknak ettől a csöndes, produktív munkájától függ az ország békéje s velük együtt a többség sorsa. Lehet, hogy az új erőszak csak megerősíti a függetlenségi pártot, növeli a táborát, acélozza az akaraterjét. De megeshetik, hogy helyettük a nemzet fog gondolkozni, s gondolkodás közben rájön, kinek is köszönheti, hogy az ország újra zsákutcába jutott, ahol újra el kell vesztegetni az alkotásra szánt, legszebb éveket?

A villanyos hölgy.

Irta: Kanizsal Ferenc.

Hajnali három óra tájt, a Riviesek-kávéház terraszán. Vagyis azon a helyen, ahol a kültelki és áltelki irodalom művészet virul és ahol a fizetőpincér ideggöreséket kap az állandó izgalomtól. Már egészen elnéptelenedett a terrasz. Az éjjeli bogarak már mind behulltak a villamos ivlámpák alá akasztott zöldhálós kosarakba.

Egy kis kerek asztalnál két ifju üldögél. Nem igen akaróznak hazamenni, mert ennek nincs semmi értelme. Az egyiket Tihamérnak hívják, a másiknak még nincs neve, csak annyi, hogy — a virzsiniás. Mert egy szál virzsiniából, ha kell, megél egész nap, egész éjjel. Tihamér néhány cigarettát rakott ki maga elé az asztalra, az utolsó cigarettákat ... Nem szölköztek semmit. Hallgattak. A fizetőpincér egyre szűkülőbb spirálispályán cirkált körülök.

Kocsirobogás. A kocsi megáll. Egy hölgy lép ki belőle. A hölgy a terraszra jön és egyenesen feléjük tart.

A szeme kislirva. Téli toalettben, habár javában áll a nyár. Noha igaz, hogy ő maga régen tul lehet a nyáron is. Az arca egy kicsit ráncos. Különben pedig enyhén részegnek látszott.

— Adj Isten, fiuk!

Nem vette zokon, hogy üdvözlöte viszonzás nélkül maradt. Utánozhatlan biztonsággal

lépett az asztalhoz, ahonnan az utolsó cigaretták közül egyet elemelt. Ragyujtott és a füstöt Tihamér szeme közé futta:

— Nem ismertek?

A fiuk jól megnézték és a virzsiniás nem valami tulságos örömmel konstata:ta:

— Te a villanyos nő vagy. La dame électrique.

— Parbleu! — válaszolt a hölgy — de villany nélkül. A villany zálogban van. Adjatok egy másik cigarettát, mert ez elaludt.

Tihamér kellemetlenül érintette, hogy végső cigarettáit ez az idült hölgy szemtelenül dézsmálja és hát elkeveredésének imígy adott kifejezést:

— Persze, a villanyos nő! Majd épen nem a villanyos nő? Itt a villanyos nő. Ellenben az örült spanyol, akitől tíz forintot lehetne kölcsönözni, ma sem érkezett meg Toladóból.

Mire a villanyerőre berendezett, de elektromosságától a közbenjött zálogműveletek miatt ideiglenesen megfosztott hölgy megint eldobta a cigarettát és ujjent egy másikra gyujtott. Aztán leült, még pedig olyanformán, hogy a lábát felrakta az asztalra. Egyszóval, vajmi bizalmasan viselkedett és rikácsoló papagáj-hangján hozzáfogott rapszódikus kijelentéseikhez, melyek során kizárólagosan a köztiszok, veszszók, pontok és felkiáltójelek fedik az igazságot, míg az alanyok, állitmányok és egyéb mondatrészek inkább az elképzelés, semmint a történeti hűség dicsőségéhez tartoznak.

Es ezekben a kijelentéseiben — saját szerű! — egyre több a mult, a régmult, a plusquamperfektum, mint a jelen. A jövő pedig? Eh uraim és hölgyeim, ki beszél olyan bolondságról, mint a jövő? Nos, a villanyos nő (la dame électrique) ujabban már nem beszélt egyáltalán arról, ami van; a multakba helyezte mindig az ő félig fantasztikus, félig hazug históriáit.

— Mondhatom ...

— Nem mondhatja. Megvonjuk öntől a zót. Hagyjon békében. Dolgunk van.

— Költészet? Az nem doleg. Nos, mondhatom, pár évvel ezelőtt egy rác főherceg asztalára éppen így fölraktam a lábamat. Minden anp.

— Beh kár, hogy ma nem ott teszi ugyanazt.

— Vége. A rác főherceg — fuccses. Megütötte a guta. Utána az attasé következett.

— Azt is megütötte a guta?

— Nem. Megnősült ... Gratuláltam neki és brilliáns függőket küldött ajándékba. Fuccses! A függőket becsaptam. Parbleu! Mindent becsaptam.

— Hagyja, nagysád. Ezeket a regéket még tavaly nyáron beleprütölte a hasunkba. Miniket nem csap be.

A cigaretták elfogytak és a villanyos nő szuverén megvetéssel jelentette ki, hogy tegnap még ezer egyiptomi cigarettje volt, de elajándé-

Kossuth tanácskozásai.

Zugolódás a függetlenségi pártban.

Távirati tudósítás.

Arad, október 22.

A politikai helyzet változatlan. Kossuth Ferenc ma folytatta tanácskozásait pártja vezető embereivel — a kibontakozás módjait megállapítására vonatkozólag. Barabás Béla és Sággy Gyula, a párt alelnökei voltak ma Kossuthnál, akiket a pártvezér felszólított, gondolkodjanak valami kibontakozási lehetőség felett. Kossuth legközelebb folytatni fogja tanácskozásait a függetlenségi párt vezető férfival. Sok reménnyel nem kecsegtetnek ezek a tárgyalások.

Este a függetlenségi pártkörben kis vihar volt. A hatvanhetesek felé gravitáló függetlenségi párti képviselők ellen többen — maga Justh Gyula is — igen élesen fakadtak ki.

Mai tudósításunk ez:

Kossuth tanácskozását az alelnökökkel.

Budapesti tudósítónk jelenti: Kossuth Ferenc ma folytatta tanácskozásait a függetlenségi párt főembereivel a válságból való kibontakozás módjait illetőleg. Ma Barabás Bélával és Sággy Gyulával, a függetlenségi párt alelnökeivel folytatott hosszas tanácskozást a pártvezér. Kossuth délelőtt 11 órakor ment fel a kereskedelemügyi miniszteriumba, ahol elsősorban Nagy Dezső látogatását fogadta. Barabás és Sággy háromnegyed tizenkét órakor mentek Kossuthhoz. Barabás Béla a Kossuthal való tanácskozás után egy újságíró előtt ezeket mondotta:

— Kossuth Ferenc ma Sággy Gyulával együtt magához hivatott és megismertette velünk a koronatanács után támadt helyzetet. Elmondta a koronatanács történetét és azután felszólított bennünket, gondolkozzunk, hogy lehetne-e valamely alkalmas módon a válságot megoldani. Előadta Kossuth azt is, hogy a királynak óhaja a koalíció további fenntartása. Kossuth különben legközelebb több függetlenségi párti politikust fog magához hivatni.

— És mit fog tenni a képviselő ur? — kérdezte az újságíró.

— Gondolkodni fogunk, sőt azt hiszem csinálunk is valamit.

Sággy ezeket mondta:

— Mást, mint amit Barabás mondott, én sem mondhatok. Különben se tartom célszerűnek, mikor afelett gondolkodunk, hogy a zavaros helyzetből miként kellene megmenekülni, politikai nyilatkozatot tegyek. Idő előtti nyilatkozattal a dologon csak rontani lehetne.

Justhék újabb taktikája?

Politikai körökben ma sokat beszéltek a Justh csoportnak állítólagos taktika változtatásáról, amelynek lényege ez volna:

A függetlenségi párt két terminust tart szem előtt. Az egyik az 1911-iki határidő, amelyre az önálló jegybank felállítandó, a másik ez évi december hó 31-ike, amikor a bankszabadság meghosszabbítását tagadja meg. Ebben az időpontban a függetlenségi párt politikai pozíciója kétféle lehet: vagy kormányon lesz, vagy ellenzéken. Az utóbbi eset kizárja a bankszabadság meghosszabbítását. Ha azonban a többségi elv érvényesül és a függetlenségi párt lesz kormányon, egész más szempont lesz. Ez esetben a párt arra való tekintettel, hogy az előkészítő és átmeneti munkálatok, továbbá egyes üzletek lebonyolítása időt igényel, nem zárkozik el egy bizonyos bankprovizóriumtól. Persze nem 5–10 évről van szó, hanem egy rövidebb időről, amelybe a kormányon levő függetlenségi párt bele mehetne.

Nagy Dezső — a fuzióról.

Nagy Dezső a józsefvárosi választók küldöttsége előtt hosszasan beszélt a fuzió kérdéséről. Többek között ezeket mondotta:

— A pártok fuziójának kérdése a bank és a választói reforma kérdésein fordul meg. A bankkérdés kielégítő megoldása nélkülözhetetlen feltétel. A fuzió a békés haladás szempontjából kívánatos, de nem szabad erőltetni és elsieltetni, mert csak az egészséges alapon létrejött fuzió jár a kívánt eredménnyel, míg az ezzel ellenkező csak további zavarok és veszedelmes önmeghasonlás kuforrásává válik. A fuziónál nem szabad figyelmen kívül hagyni a különböző pártokban lappangva élő konzervatív és szabadelvű elemek alkalmi vegybomlását.

sát sem. Szükségesnek tartom, hogy a létesítendő kormányt a szabadelvű iránynak hódoljon, amely alatt nem a szabad kizsákmányolás politikáját értem, hanem az erőnek szabad, de szabályozott és szervezett érvényesülését. Csak ez biztosítja a haladást.

A választói jegről szólva pedig azt mondta, hogy „mielőbb át kell térni a nemzeti akarat ösforrását képező és a demokratikus haladást egyedül biztosító egyenlő titkos választói jogra.”

A függetlenségi párt hangulata.

A függetlenségi pártkörben ma este kevés képviselő jelent meg, többnyire Just-csoportbeliek. A helyzetről beszélve az az álláspont domborodott ki, hogy az változatlan. Szóba hozták ezután, hogy a párt tagjai közül többen nyíltan Andrássy gróf mellett agítálnak. Ez a kijelentés nagy felháborodást keltett.

— Ki kell dobni azokat, — mondták többen hevesen kiabálva.

— Ezek az emberek — mondotta Justh — igazán már olyan dolgokat csinálnak, amiket nem tűrhetünk. Ezekkel egyszer és mindenkorra végezni kell. Nem járja, hogy azok az emberek, akik hónapok óta azon működnek, hogy Kossuth Ferenc és a párt között viszályt szítsanak, most nyíltan Andrássy mellett agítálnak és azon dolgoznak, hogy a párt között szakadást idézzenek elő. Fel kell őket szólítani, hogy a pártot hagyják el!

Sággy Gyula és Nagy Dezső, Kossuthnál tett látogatásaikról beszéltek. Elmondották, Kossuth kijelentette nekik, hogy teljesen a párt álláspontján van.

Nagy Dezső heves szavakkal kelt ki ezután Zlinszky István és Nagy Emil ellen, mint akik vezetők annak a mozgalomnak, amely a pártban a 67-esekkel való fuzió érdekében megindult.

kozta nagylelkűségi rohamában. Pedig inkább a fiuknak adta volna.

Egyszer csak, hosszu szünet után, hogy sem Tihamér, sem a virszinás nem méltatták figyelemre, harmadfokú sirógöresben tört ki és ingerülten toporzékol:

— Fi donc! Hát férfiak vagytok?! Gentlemanek vagytok? Eljöttem és azt sem kérdelek, milyen szél sodort ide! Borzasztó eset történt velem. Egbekiáltó, hallatlan botrány! Jaj, ezt kellett megérnem! Es nekem?! Ebben az utolsó fészékben, itt Pesten, persze senki sem tudja, ki vagyok... Pár évvel előbb szóba sem álltam volna ilyen pepitákkal, mint ti vagytok... Tudjátok?... A rács főherceg oldalán jártam mindenüvé... Együtt ültem vele a párisi opera páholyában és minden guker felém irányult, mint a napraforgók a nap felé... Es esténként együtt lovagoltunk ki a Bois de Boulogneba... Fiúk! Ha láttatok volna! Hogy tudtam lovagolni! Micsoda kosztümjeim voltak!... mennyi pénzem!... ékszerem és főleg gyémántom, nagyon sok gyémántom.

Az idült hölgy nagyon szánalmas ellentéte volt mindannak, amiről sirva, toporzékolva, rikácsolva dicsékedett. Egyetlen ékszere egy talmi medailon, az is régi divatu. A ruhája gyűrött és túlságosan elviselt. (Látszik rajta, hogy egyetlen ruhája.) Csak éppen, hogy az alsószoknyája fodra elegáns — ezzel büszkélkedett most is — és legnagyobb felindulásában sem felejtkezett meg arról, hogy alsószoknyá-

ját, mely tényleg igazi csipke-költemény, sokat érő lehetett valaha, — ne mutassa minduntalan. Egy épp oly változatos, mint viharos multnak imhol ez az egyetlen emléktárgya maradt. Ez az alsószoknya. Most ugyan már az sem ér semmit, mert egészen megfakult és kirojtosodott...

— Tudjátok, mi történt velem? Kidobtak. Egy kávéházból dobta ki. Engem! Hej, ha mellettem állhatott volna a főherceg, vagy az attasé! Vagy legalább a kapitány bátyám... Van ugyanis egy bátyám, aki százados a francia hadseregben. Tüzér. Szép szál ember és bátor, mint az oroszán. Szétpofozta volna az egész kávéházat. Kidobtak! Halljátok! Micsoda mulya legények vagytok, hogy fel sem háborodtok?! Kidobtak engem, engem... a villanyos nőt!

A villanyos nő a márványasztalra könyökölt és arcát a keztyűs kezébe temetvén, hisztérikusan zokogott. A két ifju csak nézte közömbösen; — talán megessett rajta a szívök egy kicsit; de jól tudják azt is, hogy a villanyos nő esete nem az első ilyen eset a világtörténelemben, nem is az utolsó és valószínű, hogy a villanyos nőt már több kávéházból tessékelték ki és még egypárszor fogják kiakolbolítani. Mert, babám, ilyen az élet, ez a cifra élet!

Egy gummiköpenyeges torzonbörz bajszu alak kukkantott be a kávéházi tornácra, lassan az asztalig óvakodott és megemeltette a kalapját.

— Nagysága kérem, meddig várjak még?

A villanyos nő fölvetette a szemét:

— Ah, maga az, mon ami?... Várjon egy kissé, míg a nagyságos urak ráérnek. Velük megyek. Majd a nagyságos urak kifizetik.

A bérkocsis morgott és visszavonult.

A két ifju összekacsintott; ime, a nő velük szeretné kifizettetni a a gummirádlit. Nono, ebből semmi sem lesz, de nem is lehet, mert négy piculájuk sincs összesen.

— Igen, igen, fiuk — hadarta idegesen a villanyos nő — gummirádlin jöttem érte, hogy hárman menjünk vissza abba a butikba és ott, előttem vegyetek elégtételt a kávéson, aki engem, jaj, a gazfickó, kidobott. Tudjátok, a Modern Szerecsenben mentem el ma este, ahol, tavaly nyáron a kerthelyiségben az orfeummal játszottam. Azt mondtam neki, már mint a kávésnak, hogy most, momentán, nincs szerződés, de esténként föllépnek a Modern Szerecsenben, mint villanyos nő, ha kiváltja a zálogból a villanyt.

A nő itt pauzát tartott. Meglehet, azt várta, hogy a két ifju vállalkozik majd a villanyos készülék kiváltására.

— Azt mondta, nem váltja ki, mert nem szokott artistáknak előleget adni; de, meg ha velem volna is a villany, akkor sem angazsál, mert az ilyesmire már nincs publikum. Ebben pedig nincs igaza a marhának, mert Párisban, Londonban, Moszk-

Aradváros virilistái.

A végleges névjegyzék.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 22.

A múlt hónapban állította össze az igazoló választmány a legtöbb adót fizetők lajstromából ama hetvenegy törvényhatósági bizottsági tag jegyzékét, akik adójuk alapján szavazati és tanácskozási joggal bírnak a közgyűlésben. A választmány összeállítása szerint elvesztették virilisi jogukat: Weiler Rezső, Lusztig Ármin, Stengl Arnold, Reinhart Géza, Kneffel Lajos, Odray Antal, Mayer Miksa, Kronstein Vilmos dr., Goldschmidt Sándor, Szabó Albert, Krémer József és végül Steiner József, aki azonban a póttagok közé került. A bíráló választmány tárgyalás alá vette az említetteknek az igazoló választmány határozata ellen beadott felebbezéseit. Elutasította Steiner József felebbezését, aki azt kérte, hogy mérnöki oklevele alapján adóját kétszeresen számítsák. Minthogy azonban a törvény határozott időponthoz köti az ilyen igény bejelentését, a kérelem nem volt figyelembe vehető. Ugyancsak elutasította Stengl Arnold felebbezését is, mert nincs bizonyítva, hogy a Tököl-tér és Forrai-utca sarkán lévő háromemeletes palota adóját ki fizeti. Az adókönyv ugyan Stengl Arnold nevére van kiállítva, de ez az adóhivatal tévedése. A ház ugyanis a Stengl örökösöké, de Stengl Arnold nem bizonyította örökségi jogát sem.

Lusztig Ármin ama kérelmének, hogy neje adóját is számítsák az ő adójához, helyt adott a választmány, de még ez uton sem lesz tagja a törvényhatóságnak, mert az összesített adó nem éri el a kellő magasságot. Ugyanez a sorsa Reinhart Géza felebbezésének is, aki neje adójával együtt csak 1332 koronát fizet s a most már véglegesen összeállított névjegyzék szerint a legutolsó póttag, Oravetz Miklós 1337 koronával elébe került.

Kneffel, Odray, Mayer, Goldschmidt, Weiler, Szabó, Kronstein dr., Krémer felebbezéseik alapján felvették a virilisek közé, mert adójukhoz utólagosan hozzászámították feleségeik adóját is és így a cenzurát elérték.

vában és Madridban mindig megcsodáltak. Örjögött értem a publikum és majdnem leszedett a szinpadról. De hiszen tavaly nyáron ti is láttatok, a Szerecsenben? Teli volt a kerthelyiség minden este. Talán a Lona kedvéért jártak? Vagy a Rica-Vicáért? Vagy tán a spanyol táncosnőért, aki már tizenöt évvel ezelőtt hamis fogakat és töltött trikót viselt? Fi donce! Öreg skatulyák. Hanem igenis, én utánam bomlottak a férfiak. Én csodítottam a publikumot, mert mikor én fehér trikóba öltözöm és a talpazatra állok és a villanyreflektor piros, kék, zöld, sárga, meg lila színekben megvilágít, szebb vagyok, mint a szobor: szebb, mint Vénusz szobra... Ezt senki sem tudja utánam csinálni; mert ehhez nem elég a villany; ehhez alak kell; remek, kifegástan természet, fiaim!

A villanyos nő felállt a székre, kiegyenesedett, a keblén összefonta karjait és kevélyen szétnézett:

— Mi? Ez az alak!

Hát bizony szép termet lehetett azelőtt régen, valamikor. De a szerencsétlen azt hiszi, hogy csak a spanyol táncosnők öregednek meg... Észrevevén, hogy a hatás elmarad, lejött a székről és kissé már nyugodtabb, csaknem őszinte módon rátért az ő nagy bajára:

— Nem sikerült a kabaré-kávéssal szerződést kötnöm és elhatároztam, hogy visszautazom Bécsbe, esetleg Belgrádba, — de ez mind egy — ...hát leültem egy kapuciner mellé és szétnéztem utiköltségért, mert, tudjátok, a

Alább közöljük a most már véglegesen megállapított névsort. Azok nevei mellé, akiket ma a bíráló választmány sorozott be, sárga jelben az „uj” szócskát irtuk.

Györöki Andrányi Károly	12374 72
Neuman Dániel	12342 60
Id. Neuman Adolf	12342 60
Neuman Samu	12342 60
Ifj. Neuman Adolf	12342 60
Neuman Alfréd	9256 95
Domány József	7755 70
Eles Armin	7203 92
Herman Gyula	6450 48
Dr. Neuman Károly	6171 30
Bing Vilmos	5100 90
Lengyel Manó	5067 79
Hajós Árpád	3997 80
Gutzjahr Mihály	3842 17
Steiner Vilmos	3632 10
Kotsis Lajos	3513 86
Goldschmidt Miksa	3247 61
Wadowszky Gusztáv	3170 68
Bogdán Virgil dr.	3065 40
Müller Gyula	3046 40
Weiler Rezső (uj)	3021 54
Heitz Nándor dr.	2945 —
Rozsnyai József dr.	2934 34
Dengl Rezső	2840 —
Bolyos István	2338 30
Wittmann Károly	2774 12
Reinhart Gyula	2765 86
Reinhart Kálmán	2765 86
Vajda István dr.	2748 82
Fábry Sándor dr.	2710 80
Weisz Márk	2631 77
Schwartz Jenő dr.	2620 —
Tóth József	2597 63
Szalay Antal	2574 83
Weisz Dávid	2566 91
Dengl Lajos	2495 40
Funkelstein József	2468 92
Bing János	2448 19
Idősb. Kristyórá János	2391 10
Adler Ander	2368 24
Lukácsy Lajos	2302 14
Vass Mátyás	2251 80
Tagányi Sándor dr.	2231 86
Krémer József (uj)	2226 85
Lengyel Tivadar	2205 62
Reisinger Sándor	2171 74
Odray Antal (uj)	2125 20
Kneffel Lajos (uj)	2123 49
Pick Ernő	2111 20
Kronstein Vilmos dr. (uj)	2035 80
Ottenberg Tivadar	2014 —
Gaal Ferenc	2009 05
Goldschmidt Sándor (uj)	1918 40
Glück Zsigmond	1899 95

Robitsek Agoston dr.	1897 42
Heim Bertalan	1875 12
Fodor Zsigmond	1841 76
Avarffy Géza	1804 12
Vaniesek Ferenc	1761 63
Darányi János dr.	1751 21
Szabó Albert (uj)	1716 46
Reisinger Ferenc dr.	1711 30
Mairovitz Mór	1691 80
Schwartz Herman	1689 50
Schwartz Adolf	1689 50
Dobiaschy József	1681 75
Steiner Ferenc	1677 20
Freund Fülöp	1669 52
Hámory László dr.	1650 76
Krémer Alajos	1647 25
Mayer Miksa (uj)	1646 40

Póttagok:

Cukor László	1603 70
Opre Péter dr.	1551 —
Heinrich Sándor	1515 —
Gutori Földes Kelemen	1500 —
Farkas Sándor	1462 42
Braun Gusztáv	1441 70
Marek Samu	1434 49
Oravetz Miklós	1337 90

Az igazoló választmány listája tehát, amint a fentebbiekből kiténik, változott. Abban azok, akik a végleges összeállítás szerint a póttagok sorába kerültek, még mindig mint rendes virilisták szerepeltek és Marek Samu 1434 korona adó alapján bejutott a törvényhatóságba. Most a legkisebb virilis adózó Mayer Miksa, aki 1646 koronát fizet. Tehát a virilisek száma ismét emelkedett.

A névsorban öt névvel találkozunk, melyeknek viselői nem veszik igénybe a legtöbb adófizetésből háramló jogokat és lemondanak arról, hogy ilyen módon legyenek tagjai a törvényhatóságnak. Ezek Mairovitz Mór, Darányi János dr. és Hámory László dr., akik a vármegye közgyűlésében ülnek, továbbá Ottenberg Tivadar és Tedeschi Viktor, akik választás útján bírnak szavazattal a törvényhatóságban. A lemondás után a póttagok közül Heinrich Sándor behivatnék rendes tagnak, de ő is a vármegyénél gyakorolja jogait s így a póttagok közül Cukor László, Opre Péter dr., gutori Földes Kelemen, Farkas Sándor és Braun Gusztáv válnak rendes tagokká.

— Mentek?

— Rögtön visszajövünk.

A két ifju bement a kávéházba és valami titkos kijáráson át eltűnt. A terrasra csakhamar öreg paraszasszonyok jöttek, akik sópórtok és piramisokba rakták a székeket.

Szegény villanyos nő! Biz a fiuk a csá-vában hagyták. Még csak a bérkocsit sem fizették ki. De a villanyos nő még nem esett kétségbe. Bátran odament és a bakon gubbasztó kocsist megszólította:

— Barátom, kedves fiakkere ur, nekem egy krajcárom sincs. Édes barátom. Legyen nagylelkű és várjon holnapig.

— Nem lehet. A gazdám agyonüt. Be kell számolnom minden krajcárral.

— Próbáljuk meg. Kocsizzunk egy kicsit, vannak még kávéházak! — könyörgött a villanyos nő.

— Jó. Gyerünk az Isten nevében! — mondta engedékenyen a bérkocsis. A hölgy helyet foglalt az ülésen, a kocsis a lovak közé csapott:

— Gyü!

Igy indult el az ismeretlen kalandok felé a villanyos nő, szegény, egy krajcár nélkül. A két fiu egy utcaszögletben lapulva leskelődött utána. Kicsit meghatódtak.

Az ég szürkült. És csakhamar utcaseprők jelentek meg a kocsin. Virradt... A fiuk is hazaindultak... Nem nagy kedvvel. És a villanyos nőről gondolkodtak, hogy im, milyen szomorú, hogy nem segíthettek rajta...

magunkfajta bohémekkel megesik, hogy véletlenül nincs nála pénz. Nemsokára jött egy borkabát és a kasszirő, egy öreg daru, messziről rákiáltott: „Gyere ide, Fricikém, rég nem láttalak!” Csakhogy én a Fricikémre olyan hegyeset kacintottam, hogy egyenest az én asztalomhoz jött.

— Persze, a Fricike részeg volt?

— Füh! Mint az ágyu. ... kezdtünk kialakulni. Őt üveg pezsgő került már az asztalra és már-már bizonyosra vettem, hogy kapok a borkabától néhány forintot. Véttem vele virágot és belenézhettem a bugyellárisába... volt nála egypár száz korona... Mon Dieu, mennyi pénz! De a kasszirő, ez az irigy snepf, majdnem megpukkadt mérgében és hozzám küldte a pincért, hogy botrányosan viselkedem és menjek haza. Mire én igen finoman visszaüzentem, hogy tiszteltetem a nénit, kikaparom a szemét, ha bele mer avatkozni a privát ügyeimbe. Botrány lett és kidobtak.

— De hát a Fricike?

— Az olyan részeg volt, hogy nem tudta, mi történik körülé... Szóval: kidobtak. Engemet! A villanyos nő!

— La dame électrique!

— Rögtön gummirádliba ültem és idehajtottam, mert tudom, hogy itt szoktatok lenni. No most itt vagyok. Látni akarom, hogy meg tudjátok-e oltalmazni egy védtelen hölgy becsületét?

— Na ja! — szólt ásitva Tihamér és társával együtt felállt az asztal mellől.

Forrongás Spanyolországban.

Az új kabinet.

Távirati tudósítás.

Arad, október 22.

A spanyolországi forrongás sokkal komolyabb mérveket öltött, amint az eddigi jelekből sejteni lehetett. A nép nem elégedett meg a Maura kormány elsöprésével, még mindig izgatott és félt, hogy a forrongás a királyi családot is áldozatul kívánja. Mai tudósításunk ez:

Madridből táviratozzák: A közoktatási tárcát Barrozo volt miniszter, az igazságügyi tárcát Martinez del Campos, a legfelsőbb törvényszék elnöke fogja átvenni. A kabinet ma délelőtt teszi le az esküt a király kezébe.

Berlinből táviratozzák: A spanyol kormányválság előzményeiről a Voss. Zig. ezeket jelenti Madridból: Moret a tegnapi ülés után közölte a kamara elnökével, hogy közte és a kormány közt minden parlamentáris viszony megakadt. Ő és pártja semmiféle bizottsági ülésben nem fognak résztvenni és ebben a tekintetben a legsürgősebb javaslatoknál, tehát még a hadi célokra szükséges hiteleknel sem tesznek kivételt. Az erre összehívott minisztertanács kimondta, hogy ilyen körülmények között nem lehet tovább kormányozni. Maura beadta a kormány lemondását, melyet a király azonnal elfogadott. Erre a palotában nyomban megindultak a tanácskozások. A kamara elnöke és Ascarraga tábornok azt ajánlották, hogy Maura elnöklése alatt alakítsanak új kormányt, ha azonban ez ragaszkodna lemondásához, a liberálisokat bízzák meg a kormányzással.

Madridből táviratozzák: Mikor a lapok közlöniadásai hírül adták a közönségnek a kabinet lemondását, eleinte nem hittek benne, amikor pedig a lemondást megerősítették, az mindenütt általános örömet és megnyugvást keltett. Az után csoportokban vitakoztak az emberek a jövő eshetőségeiről. Általában Spanyolország történelmében emlékezetes napnak mondják a tegnapit. Amikor a kamarában a kormány lemondását felolvasták, az ellenzék ujjongásba tört ki.

Madridből táviratozzák: Hir szerint Kunsaleis képviselő többször arcul ütötte Maura miniszterelnököt és ez indította Maurát a lemondásra.

A Reichsrat ülése. Bécsből táviratozzák: Funke korelnök ma 48 óra szünet után a képviselőház ülését újból megnyitotta. Az elnökválasztás elé csekély érdeklődéssel tekintettek, mert annak az eredménye előre meg volt állapítva Pattait dr. választották meg újból 266 szavazattal, aki megválasztása után elfoglalta az elnöki széket és rövid beszédet mondott.

A cár utazása. Berlinből jelentik: Varsóból táviratozzák: A cár külön vonata tegnap délután két órakor érkezett ide. A cár, miután kíséretével kiszállt a különvonatból, elélepett a diszesszád előtt, mialatt a zenekar a nemzeti himnuszt játszotta. A varsói főkor-mányzó és Bralon tábornok, aki a cárt a német határon lévő Alexandrovo állomásig kíséri, ezután bemutatják a cároak a varsói polgári és katonai hatóságok fejeit. A cár csak néhány percig időzött a pályaudvar fényesen feldíszított fejedelmi várótermében és újból beszállt a

külön vonatba, hogy minden további megszakítás nélkül folytassa az utat Alexandrovo német határállomásig. Az egész vasutvonalat a katonaság a legszigorubbán őrizte. — Erfurtból táviratozzák: Miklós cár röviddel 9 óra után ideérkezett és két pernyi itt tartózkodás után folytatta útját.

A szerb király panamája.

Botrány Belgrádban.

Távirati tudósítás.

Arad, október 22.

Belgrád ismét hadseregszállítási panamától hangos. A tavaszi háborús kalandot megelőzőleg egy nagyobb szabású botrányt rendeztek a szerb hadsereg műszaki bizottságának tagjai, megnyitoul. Kitűnt, hogy a gyalogsági fegyverekhez külföldön megrendelt és onnét szállított patronok puska- és helyett trágáival voltak töltve. A hadügyminiszter cáfolta, Péter király szigorú vizsgálatot rendelt el, az újságok azonban folytatták vígan a leleplezéseket.

Belgrádban a Schneider név épen olyan fogalom, mint Párisban annak idején a Panama. Egy francia ágyugyárnak a nevét jelenti, melyben a szerb tüzérség részére készítették az ágyukat. A gyárban szerb tiszték ügyelnek fel és ellenőrzik a gyártást és Belgrádban 18 magasrangú katonatisztből álló műszaki bizottság veszi át a szállított löfegyvereket. Tavaly már egész hangosan beszéltek, hogy a Schneider-gyár becsapta a szerb államot, mert az ágyuk csövét nem a szerződés szerinti fém-ből öntötte, hanem olcsó vegyületet használt fel. A Schneider-ágyuk és a gyalogsági patronok szállítása körül üzött visszaélések miatt kormányválság is tört ki annak idején.

Mint Belgrádból jelentik, a mostani kormányválsággal összefüggően a lapok ismét napirendre tűzték a hadsereg szállítási visszaéléseit, még pedig oly formában, amely tulajdonképpen minden eddig hallott és tudott, az államvagyonnal üzött csalást és visszaélést.

Az érkezett hírek szerint a szerb állam kifosztóinak élén maga az államfő, a koronás király áll. Péter király a mozgató szelleme annak a bünszövegeteknek, amely az eddig ismert adatok szerint tizenkét millió koronával károsította meg Szerbiát. Kitűnt, hogy az a tizenhét tisz, akik mint ellenőrző bizottság a Schneider-gyár szállítmányainak felülbizsgálására voltak kirendelve, összeajtszottak Péter királlyal, — sőt egy forrás szerint egyenesen az ő parancsára teljesen értéktelen ágyukat, használhatatlan ágyulövegeket vettek át és folyósították az érték járó milliókat.

Különösen a komitében helyet foglalt két ezredes — Vlaics és Rahics — ellen kerülnek kompromittáló adatok napfényre. Azokból a milliókból, amelyek részint a király, részint a tisztek zsebeibe vándoroltak, ez a kettő harácsol el horribilis összegeket. Vlaics például másfél millió korona értékű vagyont vallott be az adóhivatalban és ennyi után fizeti is az adókat, jöllehet, néhány év előtt még teljesen szegény ember volt.

A király szerepe a piszkos ügyben óriási elkeseredést szült az egész országban. A panamázással megvádolt tisztek nem titkolják, hogy a király tudtával követték el a hallatlan csalásokat, sőt azzal védekeznek, hogy másképpen nem cselekedhettek, mert utasításuk volt a királytól arra, hogy a szállításoknál bűnös módon összeajtszva a gyárral, szemet hunyjanak a szerződések kijátszására.

A török küldöttség kirándulásai.

Látogatás a hatvani cukorgyárban.

Távirati tudósítás.

Arad, október 22.

A török vendégek ma reggel indultak el a keleti pályaudvarról, hogy megtekintsék a hatvani európai hírű cukorgyárat. A vendégeket a pályaudvaron Bálint Imre, a kereskedelmi múzeum igazgatója fogadta a kereskedelmi múzeum kiküldött tisztviselőivel együtt, míg a máv. részéről Fontane főfelügyelő jelent meg.

A török vendégek körülbelül 200-an voltak, köztük Tevfik Riza és Para szalonikii főkonzul. Az I. osztályú kocsiban való elhelyezkedés után a vonat 7 óra 55 perckor indult és 9 óra 20 perckor érkezett meg a hatvani állomásra, ahol a kiránduló társaságot rendkívül lelkes fogadtatásban részesítették. Az állomáson üdvözlésükre mintegy 2000 ember jelent meg. A városi hatóságot Farkasfőjegyző, a miskolci kereskedelmi kamarát pedig Sugár Ignác titkár képviselte. Megjelent ezenkívül a cukorgyár egész tisztikara Hatvany József báróval élén, valamint Hirsch Albert dr., Coppély Géza igazgatósági tagok, továbbá Kander Sigfrid műszaki és Sternberg Albert kereskedelmi igazgatók.

A vendégek kiszállásakor lelkes éljenzés és osokjasa-kiáltások fogadták őket és a bemutatkozások megtörténte után Hatvany József báró franciául adott kifejezést afelett, hogy a vendégeket vidéki kirándulásaik során Hatvanban üdvözölhetik. Kívánja, hogy rövid tartózkodásuk alatt jól érezzék magukat. Azután üdvözlését török nyelven fejezte be. A kamara részéről ezután Sugár Ignác titkár üdvözölte a vendégeket, kik közül a Journal de Salonique szerkesztője franciául, Adibej pedig, a Jeni Asr szerkesztője törökül mondott köszönetet a szíves fogadtatásért, mire a gyár egyik tisztviselője, Sziklai Albert még török nyelvű üdvözlő beszédet mondott a gyári tisztviselői kar nevében.

A vendégek ezután a kastélyparkon keresztül vonultak a gyártelepre, ahol huszas csoportokban tekintették meg a belső berendezést. Az első csoportot maga Hatvany József báró vezette, francia nyelven magyarázván a gyártás lefolyását. A többi csoportokat a gyár török és franciául tudó tisztviselői vezették. Az egy óráig tartott megtekintés után, amelynek során a vendégek ismételtén kifejezték csodálkozásukat a gyár hatalmas méretein és nagyszerű technikai berendezésén, az egész társaság a gyárudvarra vonult, ahol a házigazda őket gazdag lakomával vendégelte meg, amelynek folyamán a Journal de Salonique szerkesztője és a társaság több tagja lelkes felköszöntőkben ünnepelték Hatvany Józsefet és köszönetüknek adtak kifejezést azért, hogy egyszerű magyar gyárteleppel megismerkedhettek. Hatvany József báró francia nyelven köszönte meg a szíves szavakat és kérte a vendégeket, hogy tartsák meg a mai látogatást jó emlékezetükben.

A lakoma befejeztével a társaság 12 óra 30 perckor délben tovább utazott Diósgyőrbe. A látottak fölött érzett lelkesedésnek a társaság a kereskedelmi minisztériumhoz intézett táviratban adott kifejezést, a melyben megköszönte Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek és Sztéryny József államtitkárnak, hogy a magyar ipar egyik leghatalmasabb telepét, a hatvani cukorgyárat megismertette velük.

Érdekes vita a nemzeti bank körül.

A temesvári kamara állásfoglalása.

Távirati tudósítás.

Arad, október 22.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara ma délelőtt tizenegy órakor, az alelnök választás megejtése után, közös ülést tartott, amelynek java részét a bankvita töltötte be. Hosszas, érdekes vita után elfogadták Schwarz Fülöp kamarai tag közvetítő indítványát.

Az ülésen Vest Ede lovag, udvari tanácsos elnökölt.

Nagy vita támadt a napirend előtt nagypéli Sternthal Salamon egy indítványa körül, amely a bankkérdéssel foglalkozott.

Nagypéli Sternthal Salamon ezt mondta:

— Régi kamarai tagokra kell hivatkoznom annak igazolásul, hogy nem szoktam sürűn felszólalni. Teszem ezt most azért, mert a jelenlegi helyzet arra kényszerít. Sürű felhők tornyosulnak a politika láthatárán. Azon reményeket, melyeket a nemzet az új kormányhoz fűzött, jogosan fűzte, mert oly férfiak állanak a kormány élén, akik méltók a beléjük helyezett bizalomra. Az elmúlt négy évben mégis a magyar kereskedelem és ipar nagyon is hátramaradt. Más országokkal, a külfölddel szemben elvesztettük hitelünket, a bizalmat és ez a hátramaradás oka. A jelen válságos helyzetben helyén valónak találja, ha a kamara kimondja, hogy kívánja a bankközösségnek 1917-ig való fentartását, illetve meghosszabbítását, mert a kereskedelmi szerződések is akkor járnak le. Ily értelemben felterjesztést óhajt küldeni a kormánynak.

Novotny József ellenzi az indítványt. Megkaptuk — ugymond — az ígéretet az önálló bankra, tehát ezt az ígéretet meg is kell valósítani. Nekünk törvényeink és jogaink vannak és azért nincs tekintélyünk, mert ezeket a törvényeket nem tarják be. Addig Magyarországon nem lesz ipar és nem lesz kereskedelem, amíg közös intézményein lesznek.

Weisz Ferenc: Nekünk nincs okunk vádolni az osztrák-magyar bankot, mert az híven teljesítette kötelességét, de vádolni van jogunk Ausztriát, amely mindent megtesz, hogy saját érdekeit Magyarország rovására érvényesítse. A magyar kormány oly kiváló férfiakkal áll, akik jól tudják, hogy mit kell tenniük. Ezért az én nézetem az, hogy álljunk el az indítványtól.

Vest Ede lovag, udvari tanácsos szólalt fel ezután a tárgyhöz: Én nyíltan bevallom, — ugymond — hogy a közös bank intézményének a hive vagyok. De ez a kérdés annyira fontos és a kedélyek annyira izgatottak, hogy nem opportunus végleges és határozott formában állást foglalni. A politikát ki akarom kapcsolni, mert annak pertraktálása nem időszerű. Kérem, hogy a kamara ezidőszerezt e kérdésben határozott állást ne foglaljon el, mert nem opportunus nekünk oly indítvány felett szavazni, amely elébe vág a jövőnek.

Schwarz Fülöp szólalt ezután a tárgyhöz, akinek módosító indítványa véget is vetett a további vitának. A közös bank kérdését, mint gazdasági kérdést, ebben a teremben, ugymond nemcsak szabad, de kell is tárgyalni. Ha a kamara fel határozni, mert ez a kérdés politikai természetű, akkor helytelen állásponton van. A politikai vonatkozást el kell vonni és tisztán mint gazdasági kérdést kell megítélni. En a közös bank intézményének a hive vagyok. Sternthal Salamon indítványát azonban

nem fogadom el és pedig az elnökölő Vest által előadott indokoknál fogva. A kamara, mint gazdasági kérdést, tárgyalhatja a bankkérdést és én a következő indítványt terjesztem elő:

Mondja ki a kamara, hogy kívánja Magyarország gazdasági önállóságát és függetlenségét és így kívánja az önálló bankot és az önálló vámterületet. A jelen helyzetet azonban nem találja időszerűnek az önálló bank létesítésére.

A közgyűlés ezután huszonkilenc szavazattal elfogadta a Schwarz Fülöp indítványát és ezzel a vita véget ért.

Polgármester és távirókisasszony.

Lovagias ügy a medve miatt.

Távirati tudósítás.

Arad, október 22.

Ennek a históriának a megértéséhez szükséges emlékezetbe idézni a „rózsahegyi medvét.“ Most egy esztendeje történt, hogy a rózsahegyi hatósági orvosok (köztük Polgár Márk dr.) egy hullát fölbontottak és annak rendje s módja szerint megállapították róla, hogy amíg élt, huszonnyolc éves, jól fejlődött, erős izmu fiatalember volt. Később azután kitént, hogy az egy medve hullája volt.

Azóta a rózsahegyi orvosok és hatósági személyek előtt nem igen szokták a medve szót kiejteni. — lévén ez mindig súlyos konfliktusok előidézője.

Nos, tegnapelőtt Székely József dr., Rózsahegy polgármestere, kirándult a szomszédos Miskófalvára, ahol a plébános vendége volt. Éppen a terített asztalnál ültek, amikor Rózsahegyről egy vágató lovas küldönc érkezett.

— A nagyságos polgármester urnak hoztam ezt a sürgőnyt! — jelentette.

A polgármester fölszakította a telegrammot, amelynek ez volt a szövege:

Polgármester

Rózsahegy.

Jöjjön azonnal medvét boncolni!

A finom bor zamatja menten ecetté vált a polgármester szájában, amikor ezt a néhány szót elolvasta. A vér is a fejébe szállott, az ökle összeszorult és ki tudja mit nem művel haragjában, ha a plébános kenetteljes szavakkal le nem csillapítja.

Mikor megnyugodott kissé, a táviratot a rózsahegy-i jegyzőnek küldötte, azzal az üzenettel, hogy derítse ki: vakmerő tréfáról van-e szó, vagy egyébről?

A főjegyző ki is derítette, hogy a telegramm csakugyan megérkezett a rózsahegy-i távirda-hivatalba és a főladója egy árvai orvos volt. A szövege azonban így hangzott:

Polgár Márk

Rózsahegy.

Jöjjön azonnal Medvecére boncolni.

Medvece kis falu Árvamegyében. Maliciózus volt a távirós kisasszony, vagy szórakozott, amikor a sürgőnyt úgy változtatta meg, ahogymegváltoztatta... nem lehet tudni. A polgármester azonban nem vette tréfára a dolgot, hanem afért, még pedig lovagias affért akar csinálni a dologból.

Most azon tanakodnak Rózsahegyben, vajjon adhat-e lovagias elégtételt a távirós kisasszony? Azt beszélnek, hogy lovagias szakértők fognak összeülni a kérdés eldöntésére, — a szakértők között azonban rózsahegy-i orvosok nem fognak szerepelni.

Három év múlva...

Mit ítélt Bleriot.

Holnap délután a felség jelenlétében az osztrák császárvárosban is felszáll monoplánjával Bleriot Lajos, az aviatika ünnepelelt hőse. Bleriot tegnap érkezett Bécsbe és csak természetesen, hogy az osztrák újságírók egész tömege ostromolta meg intervjúért. Az aviatikus igazi francia kedvességgel mondta el talán már ezredszer, hogy 37 éves, már hosszú évek óta foglalkozik a repüléssel, ezt és ezt érezte, mikor a csatorna fölött lebegett, stb... stb...

A sok intervjú között akad azonban olyan is, amely új és érdekes dolgokat hoz Bleriot-ról. A „Zeit“ egyik munkatársa folytatta ezt a beszélgetést a francia mérnökkel, akihez a sablonos kérdések után így szólott:

— Ön, aki oly szorgalommal dolgozik a repülés tökéletesítésén, bizonyára választ adhat nekem arra a kérdésre, vajjon mennyi idő múlva lesz a repülés oly tökéletes és biztos, hogy minden ember, mondjuk minden nyárspolgár, ép oly nyugodtan szálljon be a repülőgéphez, mint ma az autombilba?

A kérdés bizony kicsit merész volt, de Bleriot ez sem ijesztette meg. Kis ideig gondolkodott, de azután határozottan és röviden csak ennyit felelt:

— Három év múlva!

A bécsi újságíró, aki maga is foglalkozik az aviatikával, kissé rövidnek találta ezt a terminust. Meg is kérdezte Bleriot-t:

— Nem gondolja Ön, hogy ez az idő kicsit rövid ilyen cél eléréséhez?

— Nem — mondotta Bleriot egyszerűen, de határozottan. — három év múlva...

Egy másik újságíró előtt Bleriot nyilatkozott magyarországi tartózkodásáról is.

— Budapesti utammal — mondotta — rendkívül meg voltam elégedve. A közönség a lehető legszívélyesebb módon fogadott, a repülési terrenum ideális volt, a légi ut is sikerült. Ha Bécsben ilyen jól fog menni, nagyon meg leszek elégedve.

Bleriot ezután megemlékezett azokról a szívélyes szavakról, melyeket József főherceg intézett hozzá és felemlítette végül, hogy a pozsony-megyei vadászata is kitűnően sikerült.

SPORT.

+ Lovasversenytípek. A holnap, szombaton délután egy órakor kezdődő versenyekre közöljük tippeinket futamonként. Az első futamban: Baich báró istállója — Bartosistálló v. Blanche. A csálai gátversenyben: Hiu—Campanille. Az eladó versenyben: Orgazda—Igaz legyen. A hadseregi gátversenyben: Orssich gróf istálló — Olly. A mácsai akadályversenyben: Neimans báró és Forgách gróf istállója között kell keresnünk a győztest. — Második napra tippeinket lapunk vasárnapi számában közöljük. A verseny-rendezés cél szerű ujtást eszközölt az idén. Ugyanis a totalisateur-nyereményeket külön e célra épített helyiségben fogják kifizetni, miáltal a totalisateur körüli tolongás elkerülhető lesz. A közönség kényelmére is szolgál ez ujtás, mivel nem kell ezután a pénzéért tolongani és várni, megkapja azt kényelmesen a kifizetési pénztárnál. Az autbuszok már déli 12 órakor megkezdik működésüket. Indulási hely, úgy mint tavaly, a városi kávéház lesz. A versenyek után este 6 órakor ebédre jönnek össze a Fehér Kereszt télikertjében, melyet — mint halljuk — később bál fog követni.

A letartóztatott bankigazgató újabb bünei.

Fränkel Ernő — a lovag.

Távirati tudósítás.

Arad, október 22.

Megirtuk ma, hogy a budapesti rendőrség tegnap egy fiatal, reménnyel teli bankdirektort, bizonyos Fränkel Ernő sátoraljaúj helyi 32 éves urat tartóztatott le. Az „ur” iszonyu párbajhős volt, szerette a nőt, a pezsgőt és az autómobilt. Képviselőket és katonatiszteket szerzett barátokul maga mellé és olyan éjjeli életet élt, mint gondnokasága előtt egy mágnaesfiu. Szélhámos-ságok és egyéb kisebb-nagyobb „szabálytalanságok” mindig hoztak annyi aprópénzt Fränkelnek, hogy ne kelljen nélkülöznie.

(A lovag ur.)

Fränkel Ernő lovagias érzékenysége jellemző a következő eset:

Egyik fővárosi lap augusztus 30-iki számában már leleplezte Fränkel Ernőt. A főszolgabíró özvegyének ügyéből folyólag többek között ezeket írta:

— Akadt egy jószívű bank, helyesebben egy nagylelkű bankár, aki a takarékpénztári könyvekre kölcsönt adott. Száz koronát néha, ötven koronát többször. Aztán eladta a tulajdon rozoga autómobilját drágán az uriaszszonynak. Nem készpénzért. Megelégedett váltócskéval. S ily módon hozzáadva a kamatokat, a kamatok kamatját, irásdíjat, beszélgetési díjat a direktor személyével vagy megbízottjával, a kölcsön kiszedett összeg csakhamar, nem hamar, de gyorsvonati sebességgel utolérte a két betéti könyv értékét s ma már az ajándékpénzből nincs egyetlen fillér sem. Az uriaszszonynak nincs. A banknak nyereségszámlája azonban gyarapodott.

Ez a közlemény Fränkel Ernőt olyan mélyen illette, hogy másnap a lap szerkesztőségéhez két segédet küldött. Nevezzék meg a cikk szerzőjét, üzente, mert gentleman nem hagyhat magára száradni még névtelenül sem ilyen vádat. Persze, hogy sajtóbíróság elé utasították a vezérigazgatót, aki meg is indította a sajtópert.

(Házkutatás Fränkelnél.)

A letartóztatott bankdirektornak Baross-utca 47. számú lakásán a rendőrség ma házkutatást tartott. Az íróasztalában több olyan írást találtak, amelyekből kétségtelenül megállapították, hogy Fränkel több magánokirat-hamisítást követett el. Találtak egy fiókban négy levelet, amelyekben Fränkel rokonaitól és jóbarátaitól bucsuzik. Egyik levélben, amelyet „Drága feleségem”-nek címez, azt sejteti, hogy öngyilkossági gondolatokkal foglalkozott. Ezt a levelét így végzi:

— Meg kellett tennem, mert a becsület az első!

Fränkel ma még a főkapitányság foglya marad. Ma reggel ujjnyomatot vettek róla és lefényképezték. Ma délelőtt megjelentek a főkapitányságon Fränkel rokonai és kauciót ajánlottak fel szabadonbocsátása esetére. Felvilágosították a rokonokat, hogy csak a bíróság bocsáthatja szabadon.

(Újabb feljelentések.)

Ma több újabb feljelentés érkezett Fränkel ellen. Feljelentést adott be Sugár Lázár földbíró. Elmondja a feljelentésben, hogy 20 ezer koronás kölcsön ügyében fordult Fränkel bankjához. A bank meg is szavazta a kölcsönt, Fränkel azonban készpénzben csak 10 ezer koronát adott át neki, ötezer koronát részvények-

ben, ötezer koronát pedig költség, eljárás és kezelési díj címén számolt el. Sugár két váltót adott át Fränkelnek, egy 15 ezer koronást és egy 5 ezer koronást. Amikor a váltót meghosszabbították, Fränkel nem adta neki vissza a régi váltókat, hanem elővett két váltóürlapot, azokat, — mintha az eredeti váltók lettek volna — összetépte és a papirkosárba dobta.

Sugár ezután hazament. Néhány nap múlva értesítést kapott, hogy a vasutasok szövetségének bankjában egy 15 ezer, az Industria bankban pedig egy 5 ezer koronás váltóját számították le. Kétségtelen, hogy Fränkel a két darab váltót a saját céljaira használta fel és annak értékét a maga részére vette fel.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat: Elvált asszony. operett. (A berlet.)

Az elvált asszony.

(Operett 3 felvonásban. Szövegét írta: Leon Viktor. Zenejét szerzte: Fall Leó. Bemutató előadás.)

Előnyösen bejegyzett társas cégnek, A miliárdos kisasszony, A dollárkirálynő operettek, szerzőinek: Fallnak és Leonnak utolsó operettje a másutt már jubiláris előadásokat ért Az elvált asszony került ma este nálunk bemutatóra.

Nagy várakozások fogadták a mai bemutatót, melynek sikeréért hosszas előkészületeket tettek a színháznál.

A darab maga meg is érdemli a gondos előadást, mert az utolsó év operettermelésének legjobb eredménye Az elvált asszony. Érdekes szöveghez írt Fall Leó kissé komolykodó muzsikát, melynek egyes számai azonban az operett zeneirodalom legsikerültebb melodái közé tartoznak.

Az erkölcsös Hollandiában játszák a cselekmény. A bíróság egy hálókocsiban töltött éjszaka után elválasztja, még pedig teljesen ártatlanul Lyssenweghet feleségétől Janától, abból a feltevésből kiindulva, hogy a lehetetlenségek közé tartozik házasságtörés nélkül egész éjszakán át együtt utazni olyan bájos teremttel, mint Vander Loo. A fiatal pár később ismét összekötül. Vander Loo pedig elveszi a törvényszék elnökét, aki ebben az ügyben a válast kimondta.

Ehhez a cselekményhez kellő miliót, sikerült epizód alakokat, egy pár táncot komponáltak a szerzők és csináltak egész ügyes operettet, mely nem számíthat ugyan a halhatatlanságra, de egész jól elszórakoztatja az embert.

Különös és rokonszenves fogadtatásra talált Az elvált asszony. A bemutató nagy sikert hozott Dióssy Nusinak, aki ragyogó jelenség volt Jana szerepében. Pusztamegjelenése, rendkívül izléses toalettjei már hódítottak és játékaiban, énekeiben ismét kitűnő produkált. A harmadik felvonásban énekelt Carmela ima című betéjtét megismételtették vele. Enek tekintetében kevésbé sikerült estéje volt Sz. Rontay Boriskának. Tulságosan magasan fekszik ez a parti Rontay Boriska hangjához. Játékával és pompás táncaival azonban határozott sikere volt és a tapsokból bőven kijutott neki is. Erezhető volt B. Szabó indispozíciója, aki rekedten énekelte a férj szerepét. Új oldaláról mutatkozott be ma este Beregi Sándor. A rokonszenves lírai szerelmes mint kitűnő énekes bonviván aratott őszinte tapsokat. Polgár sokszor hangosan megkacagatta a publikumot jó ízű apósával. Leóvey kitűnő volt, mint mindig. Kisebb szerepeikben Zalay, Boda, Gerő, Várnay és Nagyiván tetszettek.

A zenekart Csányi Mátyás karmester vezette nagy hozzáértéssel, általános tetszésre. Temperamentumos, képzett dirigens, aki sokban elősegítette a sikert.

A gondos rendezés, a sikerült új díszletek, a primadonnák fényes ujoalettjei, melyek aradi termékek, hatásossá tették a bemutatót és hosszú életet jósolnak Az elvált asszonynak.

H. G.

* Izé cím alatt ma Budapesten új élelapi jelent meg. A pompás kiállítás, művészi nívóju rajzok mellett pompás ötletek, szellemes versek mulattatják az olvasót. Az Izé nem afféle trágár élecek gyűjteménye lesz, amiről munkatársai biztosítják a közönséget. Az Izé tulajdonosi ezt a főhívat bocsátották ki:

Lapot csinálunk a magunk izlése szerint, mulatságára a társadalom kulturált felének. A magyar társadalom számára európai színvonalu humorisztikus, satirikus és művészi folyóiratot. Programunk néhány név és egy elhatározás: gyűjtőedénye és eszköze akarunk lenni a megnyilatkozásban mindennek ami itt nálunk ötlet vidámság és fölény. Most már a közönséget illeti a döntés, hogy kell-e ilyen lap, vagy sem. Felelős szerkesztő: Carinti, főszerkesztő: Paulini Béla. Írják: Ambrus Zoltán, Heltai Jenő, Kosztolányi Dezső, Molnár Ferenc, Szép Ernő, Szini Gyula, Szomaházy István stb. — Rajzolják: Egri József, Gulácsi Lajos, Gara Arnold, Gyenis (München), Kubinyi (München), Oláh Sándor (München), Petz Margit (Páris), M. Vészy Margit, Vadász Miklós. — Laptitkár: Turcsányi Elek. — Egyes szám ára 20 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bálvány-utca 4. III. 8.

* A Holnap matinéja. Végleges megállapodás szerint a Holnap matinéját november 7 én a Fehér Kereszt nagytermében tartják meg.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap két előadás lesz. Délután mérsékelt helyárak mellett A hivatalnok urak kerül színre. Este Az elvált asszony van műsoron harmadszor.

* Bemutató előadás. A jövő hét szerdáján a Liliom című nagysikerű színművet mutatják be az aradi színházban.

* Ivonne de Treville vendégfellépései. A jövő héten kezd meg négy estére tervezett vendégfellépéseit Ivonne de Treville, a világhírű francia énekesnő, akinek művészetében az aradi közönség már annyiszor gyönyörködött. Ivonne de Treville vendégfellépéseire jegyek már válthatók.

* Colbertson hangversenye. Felhívjuk a közönség figyelmét Colbertson Sasa, a világhírű hegedű-virtuóz e hó 24-én, vasárnap d. u. 5 órakor tartandó második hangversenyére. A „Budapest” így ír Colbertsonról: „Rendkívüli jelenség. Tökéletes és káprázatos a technikája. Paganini és Tartini ördöngösségeit még Kube-lik, Thomson és más ismert nagy technikusok után is feltűnést keltő módon játszotta. Sokkal becsesebb az a körülmény, hogy Colbertson Sasának van mély poetikai érzése és temperamentumra valló előadása.” — A művészt ki-váló műsorát mai számunkban külön közöljük. Jegyek 150, 2—, 4—, 6— és 8— koronájával kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésben. 3948

* A nap leánya. Japán krizantémumos világban játszódik le egy kis gésa megható tragédiája. A szépséges kis gésa ott hagyja ősei hitét és felveszi a keresztiséget. Mikor ezt megtudja a teaház vad indulatu tulajdonosa, halálra gyöttri a kis gésát, akit kegyetlen helyzetéből az a misszionárius, aki megkeresztelte, menti meg. Az üldözők azonban még a templomba is betörnek. Az oltár előtt imádkozó papra lövöldöznek, akit azonban nem fog a golyó. A kis gésa veszedelemben tudva megmentőjét, rejtek helyéről előjön és testével fedezi a papot. A golyó szíven találja a kis japán lányt, kinak holttestére holtan bukik le az önfeláldozó pap is. Mesés díszletekkel van kiállítva az Uránia színház eme szenzációs új látványossága. A műsoron szerepel még Bleriot budapesti fel-szállásának mozgófényképe, melyet eddig Arad intelligenciájának nagyrésze megnézett. 791

Az inzultált városi képviselő.

Orvosszakértői szemle a járásbiróság előtt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 22.

A „Millenium” előtt történt ismert incidensből kifolyólag, Reisinger Sándor mérnök súlyos testi sértés vétsége miatt bünygi feljelentést adott be az aradi járásbiróságnál Balcsó Antal városi tisztviselő ellen. A feljelentéshez Reisinger csatolta Prohászka László dr. orvosi bizonyítványát, amely szerint 8 napon túl, husz napon belül gyógyuló sérülést szenvedett.

A panasz folytán Balcsó Antal terhelt, előzetes orvosi szemle után kérte Reisinger sérüléseinek gyógytartamát megállapítani, mert kétségbe vonja, hogy a sérülés 8 napon túl gyógyult volna. Előadta továbbá, hogy Reisingert a sérülés rendes munkájában nem akadályozta meg, mert még a megtámadtatás napján az utcán és nyilvános helyiségekben megjelent és dolgait zavartalanul végezte. Balcsó kérelme folytán a járásbiróság elrendelte Reisinger Sándor előzetes orvosi megvizsgálását és azt ma fogantatották Bozóky Mátyás büntető járásbíró előtt.

A szemlén Reisinger Sándor képviselőben ügyvédje, Reisinger Ferenc dr. jelent meg, míg a terhelt védelmével Hanthó Sándor dr. ügyvédet bízta meg. Miután azonban Hanthó dr. az ügyben tanúként is szerepel és így nem lehet védő, a bíróság utasította a terheltet, hogy új védőt nevezzen meg. Balcsó ezután Krenner Zoltán drt. bízta meg védelmével, akinek helyetteseként Zubor Imre dr. jelent meg.

Megjelent a bíróság előtt Austerweil László dr. törvényszéki orvos, aki letett hivatali esküje után előterjesztette, hogy megvizsgálta Reisinger Sándort és ennek alapján konstatálja, hogy annak sérülései a gondos szájöblögetések folytán 1—2 nap óta meggyógyultak. Miután a sérült előadása szerint ezeket a sérüléseket kilenc nappal ezelőtt kapta, a sérülések 7—8 napon belül meggyógyultak.

Sértett képviselője elismeri, hogy a sérülések már begyógyultak, de azt adja elő, hogy a megtámadtatás következtében Reisinger Sándor még mindig fejfájásban, idegességben és idegrázkódásban szenved, ez által munkaképessége is csökkent és így dacára annak, hogy a sérülések 8 napon belül begyógyultak, a cselekmény mégis súlyos testi sértéssé minősül. Kéri az általa előadottaknak orvosszakértők útján való megállapítását.

Balcsó Antal képviselője ellenzi ezt, de kijelenti, amennyiben a bíróság helyt adna az előterjesztésnek, fenntartja a jogát, hogy ellenőrző orvosszakértőt alkalmazzon.

Moroca Dénes ügyészi megbízott hozzájárul a sértett fél ügyvédjének indítványához. A bíróság elrendelte a sértettnek Auszterweil László dr. és Posgay István dr. törvényszéki orvosok által leendő megvizsgálását és az eredmény konstatálásáig a tárgyalást elnapolta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Főispán és földbirtokos párbaja. Ez év augusztus havában könnyebb kimenetelű kardpárbaj folyt le Budapesten a Fodor-féle vívóteremben. Lits Gyula főispán és Polónyi Lajos földbirtokos állottak egymással szemben és Lits Gyula a fején szenvedett csekély sebesülést. A párbajra az szolgáltatott okot, hogy

Polónyi egy magánügyből kifolyólag sértő levelet intézett a főispánhoz, aki ezért provokáltatta. Az ügyészség párbajviadal vétségéért helyezte őket vád alá. Ügyüket ma tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszék és Litset 5 napi, Polónyit pedig 2 napi államfogházra ítélte.

Tüzriadalom

a temesvári színházban.

Kigyuladt a villansodrony.

Távirati tudósítás.

Arad, október 22.

A nők kedvence csütörtök esti előadásán nagy ijedelem uralkodott a színház nézőterén. A második felvonás elején ugyanis kigyuladt a színpad falak mögött egy gummival izolált villany-sodrony, ami nehéz szagot árasztott a színházban. A közönség előbb nyugtalanodni kezdett, majd elhagyta helyeit és a kijáratok felé sietett. Szerencsére, ott volt a színpadon Krecsányi igazgató, aki hirtelen a lámpák előtt termett és megnyugtatta a közönséget, amely esetleg nagy veszedelmbe juthatott volna. A veszedelmet még fokozta az a körülmény is, hogy a színház nézőtere egészen megtelt.

A szokatlan esetről ezeket a részleteket jelenti temesvári tudósítónk:

A közönség, mely különben pompásan mulatott, mindjárt a második felvonás elején mindjobban szétáradt. A közönség nyugtalanodni kezdett; jobbra-balra nézegetett, mert azt hitték, hogy a nézőterén van a veszedelem. A nyugtalanodás egyre nagyobb lett. Az inspekción tűzoltóparancsnok erre elhagyta a helyét és a színpadra sietett. A diákhelyen posztoló tűzoltó a földszinten keresztül nyomban követte. Mikor az amugy is nyugtalan közönség ezt látta, egyszerre felállt a nagy része a kijáratok felé sietett. Előbb a páholyokból menekültek, majd a karzat közönsége formálisan kirohant. A földszint néhány higgadtabb nézője azonban csitítani próbálta a konsternált közönséget.

— Ne tessék félni!

— Nincs semmi baj! — hangzott fel bátorítól.

Ekkor hirtelen megjelent a színpadon Krecsányi igazgató, aki a lármában intett két kezével, hogy nincsen baj, majd így szólt:

— Nincsen semmi veszedelem! Ne tessék félni. Csak egy gummisodrony gyuladt ki a felvonás elején, de már eloltották; ezért van ilyen szag.

A közönség nagy félelme hirtelen örömmámmorrá változott és tapsolni kezdett.

Az előadást azután folytatták. De vége volt a hangulatnak. A közönség teljesen kikökölt a bohózat kacagtató hangulatából és csak a harmadik felvonásban ébredt újra nagy ijedeleméből.

A második felvonás után felkeresték Krecsányi igazgatót, aki bizonyos megnyugvással elmondta, hogy a rendezőnek mindig a színpadon a helye:

— Lásza, milyen jó az „örög” a háznál. Ha most nem lettem volna itt, milyen baj származhatott volna. Pedig a feleségem betegen fekszik a hiába, mintha valaki sugta volna, hogy mindig és mindenkor a színpadon van a helyem.

Az előadás után a színházban a közönség nagy része a kijáratok felé sietett, mert a szagot nem bírta tovább.

Harminchatezer koronás postalopás

A fővárosban eltűnt pénzeszsák.

Távirati tudósítás.

Arad, október 22.

Az utóbbi időben Budapesten sűrűn történnek postalopások. Tegnap is történt nagyobb lopás az egyik postán. Erről a bűncselekményről a budapesti rendőrség csak ma adott ki jelentést.

A titokzatos lopás még délután történt a 41. számú postahivatalban. A Belvárosi Takarékpénztár R. T. Farkas András nevű szolgálójával öt nagy pénzes zsákot küldött a 41. számú postahivatalba. A zsákokban papír és aranypénzek voltak és öt különböző vidéki városba irányították a küldeményeket. A 41. számú postahivatalban Farkas bankszolga a csomagokat Huma János postaszolgának adta átlemérés céljából. A postahivatalokban az a szokás, hogy a pénzes küldeményeket a szolgák mérik meg, s ugyanakkor a tisztviselő a postai űrlapot tölti ki, meg a vevényeket állítja ki.

Amint a lemérés megtörtént, a szolgálattevő tisztviselő odaszólt a postaszolgának:

— Ezeket a csomagokat vigye át a 62. számú hivatalba, hogy még az esti vonattal expedíálhassák.

Huma szolga egy nagy zsákba hányt a pénzeszsákokat. A postás kisasszony akkor megrémülve kiáltott föl:

— Itt eltűnt egy zsák.

Megnéztek jobban a küldeményeket és kiűnt, hogy csak négy zsák van a kosárban. Az a zsák, amelyet az Alföldi, Baumfeld és Groszman cégnek Bonyhádra címeztek, már nem volt a postán.

Azonnal jelentést tettek Gergely Ármint postafőnöknek, aki a saját hatáskörében kerestette a zsákokat, azonban minden fáradozása hiábavaló volt. Ekkor jelentést tett Krecsányi Kálmán detektív-főnöknek, aki széleskörű nyomozást indított. Rovancsoltak a postahivatalban, felkutattak minden zugot, de hasztalan.

Ekkor a detektívfőnök vállatára fogta a két szolgát. Azok egyértelműen tagadtak. Krecsányi azután Huma postaszolgát külön fogta vállatára.

— Tanuk vannak arra, — mondta a detektív-főnök, — hogy a maga felesége az öt zsák feladása idejében ott ólalkodott a postahivatalban. Mit keresett ő ott? Maguk bizonyosan összebeszélték, hogy a felesége segítségével egy pénzküldeményt elvigyenek.

— Ez nem igaz. Nekem nincs erre szükségem. Én rendszeren évek óta, egy kis megtakarított pénzem is van, tehát nincs szükségem lopott pénzre.

— Mennyi megtakarított pénze van?

— Hét ezer koronám van.

— De a maga lakásán egy zsákot is találta, amely hasonlít az eltűnt pénzes zsákhoz. Mit szól ehhez?

— Azt, hogy az én lakásomban több postai zsák is van. Én a postaudvarban lakom és így az elromlott postazsákokat felszoktam vinni a lakásomra.

— A felesége mit keresett a postahivatalban?

— Azt adta tudtul nekem, hogy elmegy hazulról a hivatalos óra után egyik rokonunk lakására menjek. Ott fogunk vacsorázni.

A rendőrség Farkas szolgát nemsokára elbocsátotta, mert nincs ellene elfogadható gyanúk. Ellenben Humát és feleségét rendőri felügyelet alá helyezték.

HIREK.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 23-án az időjárás: változás nem várható.

— Ferenc József Blierot felszállásánál. Bécsből táviratozzák: A király kabinetirodája ma délután értesítette a bécsi mentőegyesület igazgatóságát, hogy a felség holnap délután négy órakor megjelenik a „Simmeringer Heide“-n, hogy megtekintse Blierot felszállását. A hatóságok széleskörű óvintézkedéseket tettek.

— Csernoch csanádi püspök Ujaradon. A csanádi püspök, tegnap csütörtökön minden bejelentés nélkül megjelent Ujaradon. A püspök Ugyanis Kétegyháza Almágy grófnő által építtetett zárdát szentelte fel, honnét a budapesti személyvonattal Aradra érkezve kocsiába ült s áthajtatott Ujaradra. Itt Kristofcsák Gyula apát-főesperest, az iskolanővéreket és Prinz Fidél igazgató-tanítót látogatta meg, megtekintvén egyúttal a templomot, az iskolákat és az ifjúsági egyesület helyi-égeit, míg az este hét óra után induló vonattal visszautazott székelyére: Temesvárra.

— Városi képviselő jelölő gyűlés. Az aradvárosi függetlenségi kör ma este a 888. vendéglőben heti értekezletet tartott, melyen a november 13-iki városi képviselő-választás kérdésével foglalkoztak. Elhatározták, hogy vasárnap délelőtt tizenegy órakor a 888. vendéglőben rendkívüli közgyűlést tart a függetlenségi kör, arra Aradváros minden választóját és független érzelmű polgárát meghívja. A közgyűlésen az elnökség azt indítványozza, hogy a függetlenségi kör állítson a II. és III. kerületben hivatalos jelöltet. Már ma este megállapodás is történt a jelöltek személyére nézve. Egyhangulag elfogadták Nagy Kálmán elnök erre vonatkozó indítványát és kimondták, hogy a vasárnapi közgyűlésnek II. kerületi jelöltekül Schwarz Zsigmond és Szántay Lajost, III-ik kerületi jelöltül Ravasz Imrét ajánlják.

— Önkéntességi jog egy művésznek. A király, mint a Magyar Tudósító jelenti, Ybl József építésznek a véderőtörvény I. része 64. §-ának 7. pontjára való hivatkozással az egyéves önkéntességi kedvezményt megadta. Ez a paragrafus az ugynevezett művész-paragrafus. Ybl József kiváló művészi alkotásaira való tekintettel részesült a kedvezményben.

— Hídmunkálatok. A rimaszombati állam-építészeti hivatalnál megtartott versenytárgyaláson a Sajóhid vas-felszerkezetének munkálatait az aradi Weitzer vaggongyár nyerte el 38.967 korona árban.

— A gőztéglagyár telekvétele. A Maros partján elterülő tizenkét holdnyi területet akar a gőztéglagyár igazgatósága telepéhez örökárú a várostól megszerezni. A gazdasági szék helyszíni szemle után azt javasolja a közgyűlésnek, hogy adja el a kért földterületet, miután már előbb hét holdat ebből ugys átengedett gyári célokra.

— Botrányos állapotok a pécskai iskolában. A következő sorokat kaptuk: Kérem a tisztelt szerkesztőséget, hívja fel az illetékes hatóság figyelmét azokra a botrányos állapotokra, amelyek a pécskai állami iskolában uralkodnak. Az iskola II. és III. osztálya egy tanteremben van, ahol most 112 gyermek szorong, de még ezeken kívül huszonkettő van felvéve ez osztályokba. Természetes, hogy a szoba levegője valóságos fészke mindféle betegségnek. A tanulók közül már eddig is sokan megbetegedtek. Az érdekelt szülők már a tanfelügyelőséghez folyamodtak, de még semmi intézkedés sem történt e veszedelmes állapotok megszüntetésére. Egy pécskai lakos.

— Faludy Károly repülőgépe. Ma az egész világ művelt államaiban kísérleteznek a repülőgéppel. Csak egyedül Magyarország maradt le ezideig a versenyből. Nem mintha a magyar észnek nem volna annyi zsenialitása, hogy szűkölködőnk feltalálókban, hanem mivel mi nem tudunk lelkesedni, nem tudjuk megbeesülni a magunkót, nálunk nincs érdeklődés, nincsenek támogatók s ezek hiányában a legtöbb magyar feltaláló zseninek eddig el kellett pusztulni, vagy ha még a sok ither szerzett esalódás után maradt benne egy kis energia, kiföldre ment. És ott a legtöbb esetben tárt karokkal várták a feltalálót. El kellett ezeket mondanunk bevezetőül annak, hogy Faludy Károly, az Aradról Pécsre került színész vasárnap, e hó 24-én délután félhat órakor felolvasást tart a belvárosi kath. kör nagytermében. A repülésről általában értekezik, érinti az eddigi eredményeket, főleg azonban a saját repülőgéppel foglalkozik behatóan, amelynek konstrukcióját, számításait apróra elmagyarázza az érdeklődő közönségnek. A felolvasásnak legérdekesebb része az, amikor bemutatja modelljeit működésben. Ezeket a modelleket már tegnap este bemutatta a kath. körben a kör vezetőinek és a sajtó képviselőinek és a modellek működése — mint Pécsről írják — a legnagyobb csodálatot ébresztette.

— Egy nagyváradi professzor Ferrer ellen. A nagyváradi jogakadémia egyik professzora, Hoványi Gyula dr. az európai közhangulattal szemben tegnap különvéleményt jelentett be a barcelonai vértanu ügyében. Hoványi támr az jogbölcsészettel adó elő a váradi jogakadémián és a tegnapi előadását felhasználta Francisco Ferrer fölött táplált különvéleményének elmondására:

— Utan-utófélen hirdetik, — mondotta — hogy Spanyolország justiciamodot követett el. És az egész művelt világ fel van háborodva egy olyan pör miatt, amelynek sem előzményeit, sem lefoiyását nem ismerik s nem is ösmerhetik, ha spanyol lapokat nem olvasnak.

S ezután szerényen előadta a professzor, hogy ő igenis az eredeti spanyol lapokból olvasott a dologról s e lapokból tudja, hogy 2 hónapig nyíltan tárgyalták Ferrer ügyét, tehát nem volt az olyan erőszakos dolog. „En nem hallgatok — mondotta — a nagyhangú tárogatókra és internönöket is, hogy ne induljanak el semmiféle nagyhangú, felületes beszéd után. Nekem nem imponál, ha valamit sokan és kikiáltott nagyságok hirdetnek.“ Majd azt éhajtotta illusztrálni, hogy milyen rettenetes eltévelyedések történnek ilyenkor. Egy angol hírlapra hivatkozott, mely azt írta, hogyha az összes királyok fejét levágnák egy kosárba, nem érne annyit az a sok fej, mint a Ferrer feje.

... Hoványi Gyula dr. Ferrerről igen különös dolgokat beszélt ... De hát vele ki vitázhatik? Ő eredetiben olvasta a két hónapon át tartott Ferrer-tárgyalás törvényszéki tudósításait. Boruljon le mindenki. Mert az egész világ csak elvélve kap cenzurázott hírt a spanyolországi titkolt események felől, nagy kerülő uton, de Hoványi professzor megkapja a maga lapját. Ezek után ne is mondjunk többet. Nekiünk sem imponálnak a nagyhangú tárogatók és arra hallgatunk, aki ilyen szép körülményesen kiolvasta a Ferrer véres történetét s olyan tisztában van vele, mint valami tyukpörrel.

— Új iparvasút. Tagányi Sándor dr., a kompozst telep bérloje azt kérte, hogy telepétől Ségán keresztül és a pécskai uton át a MÁV. sinpárjáig keskeny vágányu mezei vasutat építhessen. A közlekedési bizottság helyszíni szemle után fog dönteni az engedély megadása felett.

— Esküvő. Holländer Alfréd e hó 31-én esküszik örök hűséget Gara Mici kisasszonynak, özvegy Gara Józsefné leányának Budapestben.

— A király és a vén leány. Komikus, egyben azonban megható is az a furcsa ákom-békomokkai írás, amelyet tegnap a belügyminiszter leküldött a kolozsvári polgármesternek. Néhány héttel ezelőtt bizó reménységgel vetette papírra Kolozsvárt Kricsa Vilma a gimbe-görbe sorokat, amelyek azóta nagy utat jártak meg. Kricsa Vilma egyenesen a királyhoz fordult a maga egyszerűségében megható levelével, amelyben valamé segélyt kér a fességtől. Közönséges szürke levélborítókra jegyezte le ezeket a naiv sorokat:

Ő felsége Első Ferenc Jozsef Magyar király leg Kegyelemesb Fő urnak Apostoli szent Atya. Wien.

Először Budapestre szólott a címzés, valaki aztán fölvilágosította, hogy ma már nem a magyar fővárosban lakik a király, nem is Bécsben, hanem Wienben. A posta el is vitte Bécsbe a levelet, a kabinetirodában talán el is olvasták, hogy Kricsa Vilma nagy nyomerban van, noha már 40 éveszdős és „hála istennek még leány.“ Pénz azonban nem küldtek nekü, pedig Kricsa Vilma nem fukarkodott az ajándékkal. Szent József-képet küldött a királynak, hogy — amint írja — „ahogy megörizte az gyermek Jézust az legnagyobb veszedelemtől, ugy őrizze meg az szent fejedelmi házat is a legnagyobb veszedelemtől és vegye minányájukat az oltalmába.“ A kép a levéllel együtt a belügyminiszterhez került, aki ezekkel a szigorú sorokkal foszja meg minden reménységét a szegény leányt: „Kricsa Vilma kolozsvári lakosnak pénzaegély iránt benyújtott és a kabinetiroda utján megjegyzés nélkül hozam juttatott felségfolyamodványát törvényes eljárás végéig polgármester urnak idezártan megküldöm. A miniszter megbízásából: Módré Zoltán dr. miniszteri titkár. Holnap talán már kézhez is veszi az értesítést Kricsa Vilma a nehezen várt királyi válaszhelyetté ...

— Agyonlőtt tanyásgazda. Solymossy Lajos báró borosjenői uradalmának Istvánháza majorjában kukoricát raktak a mankások kupokba. Egy ilyen kup tetején állott Regyis György első gazda, míg lent a kup tövében volt Koczka György esősz. Jókedvűen beszélgettek és trófikozás közben Koczka levette válláról golyóra töltött puskáját s rászegelte a gazdára:

— Vigyázzon, mert lelövöm — szolt fel hozzá — én kitűnően célozok.

Ebben a pillanatban a fegyver eldőrdült, a golyó Regyis jobb combjába fúródott. Csallag Ignác dr. bekötözte a súlyos sebet és elrendelte, hogy a gazdát az aradi közkórházba szállítsák. Kocsira tették és eljöttek vele Mikalakaig, ahol éjjel háromnegyed ketőkor meghalt. A esősz letartóztatták, azt vallotta, hogy tróábol fogott csak fegyvert Regyisre.

— Vivómester és ügyvédjelölt. Megirtuk annak idején, hogy Vermes Lajos kolozsvári vivómester, tornatanár hosszabb távollét után megérkezvén Szabadkáról, nagy villájában fölfordulást talált. A rendőrök körülvesték a házat, hogy a betörőket vagy tolvajokat, mert ilyenekről beszélt Vermes Lajos, kézrekerítsék. A villában azonban csak Vermes Lajosnét találták István János ügyvédjelölt társaságában. A rendőrség Vermes kérésére mindketőjüket előállította, mert a vivómester azzal gyanúsította őket, hogy nemcsak tilosban jártak, míg ő távol volt, hanem pénzét is megdézsmálták. A járásbíróság előtt tegnap délelőtt került tárgyalásra a hónapok óta húzódó ügy. Mikor Vermes újból fölsorolta vádjait és István Jánost rablónak nevezte, az ügyvédjelölt hirtelen eléje ugrott és arculütötte. A tárgyalást azonnal fölfüggesztették, a pofozkodó vádlottat pedig kétszáz korona rendbírsággal sújtották.

— Szilasi Adolf holttestének boncjegyző-könyve. Budapesti tudósítók jelenti: Szilasi Adolf holttestének boncolásáról szóló jegyző-könyvet ma terjesztették a hatóság elé a bűntörvényszék orvosai. Megállapították, hogy a holttesten 10 szurott és egy vágott seb van. Az orvosok azt is megállapították, hogy az áldozat és a gyilkos között, a gyilkosságot megelőzőleg dulakodás volt. Az orvosok konstatálták Liszka István sérüléseit is, azokat jelentékteleneknek mondták.

— A vasúti jegyek visszatartása — büntett. Felületességből, néha pusztán kedvtelésből, eléggé gyakran fordul elő, sőt mondhatni, napirenden van, hogy az utasok nem adják át a végállomásokon, vagy egyáltalán ott, ahol leszállanak, a vasúti jegyeket. Ez természetesen nagy akadály a ellenőrzésnek és így most a kereskedelmi miniszteriumban oly rendelkezés megalkotásán fáradoznak, amely az utazóközönség e hanyagságának elejét venné. A legujabban várható kereskedelemügyi miniszteri rendelkezés alapján a német rendszert veszik, amely szerint a menetjegy be nem szolgáltatása, bárha azt nem is hasznosításból mulasztják el, a büntető törvénykönyv értelmében okirateltulajdonítás vétsége, tehát büntetendő cselekményt képez.

— A kártévő eperfák ellen. A Török Ignác, Nagy Sándor, Schweidel József és a Választó-utcának belvárosi lakosai azzal a kérelemmel fordultak a tanácshoz, hogy a főntebb felsorolt utcákban, az ott ültetett eperfákat köztisztasági és közegészségügyi okokból vágassa ki és az eperfák helyett az utcákat más alkalmasabb fákkal ültessék be. A kérelem felett a tanács holnapi ülésén dönt. Kérésük indoklásul elmondják, hogy az utcákban csaknem minden ház előtt 1—2 eperfa, sőt ennél is több van ültetve, a fákat a selyemhernyó tenyésztők kora tavasszal már leveleiktől megkopasztják és így a fák az utca díszül nem szolgálnak és még árnyékot sem nyújtanak. Eperérés idején az utcagyerekek seregétől ellepik a fákat, azokat össze-vissza tépik és török, gulyaiktól megfosztják, úgy, hogy az ilyen megfosztott eperfa szármalmas képet nyújt. Eper-érés idején az érett eper a földre és az aszfaltra hull, ott óriási piszkot idéz elő, az által pedig, hogy a lebullott eper rothadt állapotban ott marad, kiálhatatlan büzt gerjeszt úgy, hogy az utcák lakóinak egészsége veszélyeztetve van. Kérésük az, hogy az eperfák helyett közegészségügyi és egyéb szempontokból más fák beültetésével a kiviágottakat pótolják. Ha a tanács a kérés teljesítését bármely oknál fogva kiviágatónak nem tartja, úgy felhívják, hogy beadványukat a törvényhatóság közgyűléséhez terjessze be.

— Születések, halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban október 22-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Ilyés Lajos szeméthyordó vállalkozónak Lajos nevű fia, Jakabffy István önálló szabóiparosnak István nevű fia, Bobáj János fékezőnek Zsuzsanna nevű leánya, Zinner Vilmos ékszerésznek Sándor nevű fia, Stoll Emil kereskedőnek Rudolf nevű fia. Meghalt: Böszörményi János 7 hónapos fiú, Furajda István 12 éves fiú.

— Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János utca 3. sz. Telefon 657. 2811

— Perzsa szőnyegraktáramat a Neuman-palotában Széchényi-utcai oldalon megnyitottam. Szíves pártfogást kérek. Tisztelettel Schwarcz Zsigmond. 3811

— A nagyközönség szíves figyelmébe ajánljuk Nádler Lajos Andrassy-tér 20. szám alatt levő uri és női divatruházat, hol teljesen friss árúk közismert olcsó árakban kaphatók. 3706

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

TARKASÁGOK.

★

(A bizonyítványok.) A járásbírósnál, ahol a kisebb büntető ügyeket tárgyalják, sok olyan önkéntelen tréfa esik meg, amely megkacagtatja a legszigorubb bírót is. Különösen a szegényebb néposztály járatlansága következtében történnek humoros jelenetek. A mai tárgyalások egyikén valami becsületsértési ügyben hallgattak ki egy paraszt asszonyt.

— Azt az asszonyt ne tessék kihallgatni, — mondta a panaszos, — mert az felesége a vádlottnak, Kovács Jánosnak.

— Maga felesége a vádlottnak? — kérdezte a bíró.

— Igen.

Itt megszólalt egy tanu:

— Nem igaz. Csak bagolyhiten élnek.

— Hallgasson, — szólt az asszony — ő az én férjem.

— Mennyi ideje élnek együtt? — tudakolta a bíró.

— Nyolc éve.

— És van-e valami bizonyítványa, hogy maga a felesége a vádlottnak.

— Van bizony, három. Két fia meg egy leány.

★

(A tudomány és a rendőrség.) Az újságok sokat írnak mostanában a tudomány csodáiról: a repülőgépről, meg az északi pólus fölfedezéséről. Nem esoda hát, ha ezek a hírek eljutnak a külvárosokba is s élénken foglalkoztatják a népet. A minap is két asszony diskurált a tudományosságról a Kapa-utcában. Az egyiknek rendőr az ura. Azt mondja az egyik:

— Hallotta-e szomszédasszony, hogy az a Blierot úgy száll a levegőbe, mint a sas?

— Olvastam a lapba, — feleli a rendőr felesége.

— Hát azt hallotta-e, hogy megtalálták az éjszakai pólust.

A rendőr felesége nem tudja, hogy mi lehet az a pólus. Azt gondolja: az bizonyosan valami elveszett kincs lehet. Ezért ezt feleli:

— Nagyon örülök neki, legalább láthatja az ország, hogy még se olyan rossz a mi rendőrségünk, mintahogy az újságok írják.

(Iskolai dolgozat.) Egy tanító mesélte el ezt az első osztályos kis Pistáról.

— Leckéül adtam föl a fiúnak, hogy írja le, mi a különbség a tehén és az ökör között?

A fiú másnap így oldotta meg a nehéz leckét:

„Az ökör voltaképpen is csak egy tehén, de annak nincs tej a hátulsó lábában.”

★

(Ismerető jel.) Két ur beszélgetett a korzón. Az egyikről mindenki tudja, hogy teljesen a felesége hatalmában van. Ha éjjel későn megy haza, biztos, hogy a felesége nem nagyon gyöngéd kacsoi némi folytonossági hiányt hagynak a férj arcfelületén.

— Tegnap este megint későn mehetél haza, — mondta a kordában tartott férfinak a barátja a korzón.

— Miből következteted? Talán láttad a feleségemet. Érdekes, annak az asszonynak az arca rögtön elárulja, ha valami miatt bosszankodik.

— Tévedés, — mondja a másik ur, — nem a feleséged arcát láttam ...

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 22.

Az eső hiánya miatti panaszok mindinkább fokozódnak.

Felette üdvös lenne, ha az ég csatornái végre megnyílnának.

A gabonaüzlet irányzata ellanyhult, ami azonban átmeneti jellegű.

A mai piacon eladásra került:

400 mm. buza 14:20—14:40

Arpa 6:80—6:90

Rozs 9:10—9:20

Zab 7:10—7:20

500 mm. tengeri 5:30—5:40

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronát ban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, október 22

Amerika ¼-el olcsóbb. Kínálat mérsékelte, malmok tartózkodók. Elkelt 3 ezer mm. 10 fillérrel olcsóbb áron az arak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1910. májusra	6.88—6.89	6.86—7.87
Buza 1909. októ. erre	14.65—14.66	14.70—14.71
Buza 1910. ápr. isra	14.17—14.18	14.15—14.16
Rozs 1909. októberre	9.72—9.73	9.75—9.76
Zab 1909. októberre	7.44—7.45	7.50—7.51
Zab 1910. ápr. isra	7.65—7.66	7.65—7.66
Rozs 1910. ápr. isra	10.16—10.17	10.20—10.21

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény 660.50

Magyar hitelrészvény 769.75

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1909. október 22.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos uj	13:40—13:45
76 " " " " " " " " " "	13:50—13:55
77 " " " " " " " " " "	13:60—13:65
78 " " " " " " " " " "	13:70—13:75

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos uj... ..	13:35—13:40
Rozs uj... ..	9:00—9:10
Arpa uj	6:40—6:50
Zab uj	6:80—6:90
Tengeri régi	7:45—7:50

IDEGENEK ARADON.

— Október 22. —

Fehér Kereszt szálloda. Beregi József utazó Budapest. — Gurbanuc Jeno utazó Kolozsvár. — Löbl Kálmán utazó Budapest. — Shieter Andor utazó Budapest. — Láng Bertalan utazó Bécs. — Goldsand Miksa utazó Bécs. — Freund Károly magánhivatalnok Perjámos. — Lapus Mór mérnök Budapest. — Róth Jeno utazó Budapest. — Kreiser Jeno utazó Budapest. — Telner Gyula utazó Budapest. — Vinter Árpád utazó Budapest. — Kund István huszárhadnagy Szeged. — Kovács Ignác utazó Budapest. — Szendrői Kovács Géza huszárfőhadnagy Szeged. — Kardos Mór kereskedő Zsolna. — Rosenfeld Jakab utazó Bécs.

Mielőtt kályhát vásárolna, tekintse meg

SZILÁGYI ÉS TÁRSA,

ARAD, Boros Beni-tér 15.

szám alatt létező, remekül felszerelt kályhagyári raktárát.

Központi szálloda. Eröss Rezső püspökségi jószágigazgató Nagyváradi. — Dózsa Béla utazó Budapest. — Wiener Emil mérnök Budapest. — Hajós Aladár biztosító Budapest. — Connerts Richard utazó Budapest. — Winkler Ernő utazó Debrecen. — Grossman Lipót utazó Budapest. — Friedman Herman utazó Budapest. — Spitzer Vilmos utazó Budapest. — Fridman Izso utazó Temesvár. — Kálmán Ede utazó Budapest. — Gázdai Mór utazó Budapest. — Schram Fülöp utazó Budapest. — Kenede Arthur kereskedő Szeged. — Teffal György gyógyszerész Elek. — Friedl Lajos kereskedő Nagylak. — Szibver Rezső utazó Budapest. — Roskó Rezső utazó Budapest. — Rózsa Lajos utazó Budapest. — Deutsch Vilmos utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Steinel Ferenc utazó Budapest. — Vörös Erzsébet máv. felügyelő leánya Pécs. — Vörös Ilonka máv. felügyelő leánya Pécs. — Dázásu János ügyvéd Bukarest. — Szántó József utazó Budapest. — Moravék Lipót máv. főnök Fiume. — Weinberger József máv. ellenőr Zágráb. — Vörös Tivadar máv. felügyelő Pécs. — Gangel Bódog máv. ellenőr Budapest. — Kun Viktor máv. felügyelő Budapest. — Halmaszán Irén magánzóné Borosjenő.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1909. évi október hó 23-án:

A) bérlet.

A) bérlet.

Az elvált asszony.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Leon Viktor. Zenejét szerzezte: Fall Leó. Fordította: Gábor Andor.

S Z E M É L Y E K:

Lyssenweghe B. Szabó J.	Ruitersplatt Várnay J. S.
Jana, felesége Diós-nyúl.	Scrop, kalandor Leó
Bakkensky Polgár S.	Kraefleit Boda Ferenc.
Vander Loó Sz. Rontay B.	Martje, neje Zalai Margit.
Leyte ügyvéd Gerő János.	Ad-1 Szépey Vilma.
Deesteldonk Beregi S.	Tjonger Nagyiván I.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Béla Simon-utca 1. szám, Szabadság-lőr mellett.)

Műsor 1909. október 23-án, szombat.

1. Palli bírózik. Humoros. — 2. Áruló c. ók. Dráma. — 3. Élet a korzók hegyekben. Látványosság. — 4. A költő és a hold. Színes látványosság. — 5. Kirándulás Auvergnebe. Természet után. — 6. Csintalan írás. Humoros. — 7. A nap leánya. Színes látványosság. — 8. Hegymászás. Humoros. — 9. Bérlet budapesti felállítás.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Az „Aradi Közlöny“-ben f. hó 19-én megjelent nyilatkozatom erős igazságai elől anyám özv. Funkelsteinné Budapestre menekült kedves nagyi, Aladár (helyesen Adolf) védőszárnyai alá. Özv. Funkelsteinné — kit fia rossz természete miatt sohasem akart magához venni és akit fia csak távolról szeret — a fiát anyyira felbőszítette személyes megjelenésével, hogy inkább egy valótlanságok özönét tartalmazó választ irt nekem, mintsem anyja sokáig legyen terhére Budapesten. De én csak főnoman tudok írni, tehát nem gyalázkodom, mint ahogy ezt ő műveltségének megfelelően tette, hanem tanukkal, dokumentumokkal igazolom a valóságot. Mert, hogy légből kapottak állításai, mi sem bizonyítja jobban, minthogy ő, a budapesti lakos tudja, hogy megszöktem hazulról, holott a hivatkozott házbeliek látták, hogy anyám kiűzött házából. Özv. Funkelsteinné pedig nem köszönésem miatt már csak azért sem panaszkodhatott, mert hisz találkozásunkkor folyton megismételt gyalázkodásai, szidalmi kalapbillegetései lehetetlenné tették. Bátyámmal is, aki bár 10 forintot is elver estőnként

* Az ezen sorok alatt közlő tekert nem vállal felelősséget.

de azért tanulmányaimban nem támogatott — rágalmozásai miatt kellett szakítanom. Mert inkább élcskodom, mint ő mondja szalonnán, semhogy visszamenjek egy olyan anyához, aki kétszer kiűzött házából, naponként sért és csak a tölem nyerendő pénz reményében hív magához.

A társadalom elől az ilyen anyának el kell rejtőznie, mert elveszti jogát arra, hogy anyának nevezze magát, éppugy, mint nem bátya az, aki öccséről oly rágalmozatokat kohol, mit maga sem hisz. Az anyaságot nem a szív alatt hordozás és az élet megteremtésének ténye adja meg, mert hisz ezek akaratlan, rendszeren öntudatlan funkciók, hanem a megteremtett gyermek gondozása, emberré képzése. Mit érne a természet által életrekelített növény, ha a természet nem gondoskodnék a kifejlődéséről? Igen, rólam Czapff Vilmosné gondoskodott, ezért nevezem őt anyámnak. Egyébként, hogy én, aki soha Fenyvesi nem voltam, miért írom a Fenyves nevet hamisan, arról, valamint egyéb disztó jelző használatát miatt az aradi törvényszéknél fog bátyám számot adhatni. 4028

Luy-Fenyves Jenő.

Az aradi mértékhitelítő hivatalról.

Mint önértetes kereskedő, a nyilvánosság ítélte elé kell bocsátanom azt a bánásmódot, amelyet az aradi állami mértékhitelítő hivatalfőnöke velem, — s hallomásom szerint több aradi és vidéki kartársammal is — tanusított.

Mértékeimet 1909. augusztus 24-én Siklón időszakos hitelítés alá vették; ez alkalommal több mértéket hibásnak találtak, s utasítottak, hogy azokat javítsam ki, s november 1-éig újrahitelesítés céljából mutassam be. Az utasításnak eleget tettem s ma a kijavított mértékekkel megjelentem Aradon a hivatalban. Délután egy negyed három órakor a hivatal főnöke nem volt ott. Vártam, s mikor fél négy óra tájban megjött, azt mondta: most nem hiteltesíti a mértékeimet, mert ma csak új hitelítéseket végez. Kértem, legyen arra tekintettel, hogy vidéki vagyok s ha újból be kellene jönnöm, ez nagy költséget okozna. A főnök erre rám rivallt, s később hazugnak nevezett s azt mondta, hogy nem áll szóba velem.

Azt hiszem, az állami hivatalok a felek kedvéért vannak s a hivatalok vezetőinek nincs joguk ok nélkül gorbózkodni a felekkel, még akkor se, ha azok kereskedők.

Arad, 1909. október 22.

4032

Czeizler Hermann.

Colbertson 2-ik aradi hangversenye.

E hó 24-én, vasárnap d. u. 5 órakor tartja

Colbertson Sasa

világhírű hegedűművész a Fehér Kereszt nagytermében

2-ik hangversenyét

Kris József zongoraművész közreműködésével.

A műsor hegedűszámai:

1. Saint-Saens. 3-ik hegedűverseny, 61. mű
 - a) allegro non troppo
 - b) andantino quasi allegretto
 - c) molto moderate maestoso allegro non troppo.
2. Zongora.
3. a) Procházka. Romance, 9. mű
 - b) Chopin. Nocturne Es-dur, Sarasate átírt
 - c) Hubay. Le Zephir.

II. rész.

4. Haendel Szonáta A-dur
 - a) adagio,
 - b) allegro,
 - c) adagio,
 - d) allegro.
5. Zongora.
6. Paganini. Nel cor piu non mi sento.

Jegyek 1-50, 2, 4, 6 és 8 koronájával Kerpel Izso könyvkereskedőnél kaphatók. 4024

Keresünk megvételre

Pallas nagy Lexicont,
Jókai műveit,
Műveltség Könyvtárát,
Mikszáth regényeit,
Eötvös Károly összes
műveit,

Az Egyetemes Regény-
tár köteteit.

Veszünk

használt kottákat,

Opera kivonatokat,
Operetteket és egyéb

dalgyűjteményeket

A felsoroltakon kívül minden
magyar, vagy idegen nyelvű

könyvet,

valamint

661

teljes könyvtárakat.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedése

Andrássy-tér 16.

Telefon 517.

Fióküzlet Weitzer J.-utca.

Kivánatra nagyobb vidéki
könyvtárakat személyesen is
megtekintünk.

Czigler Ignátz
szobafestő és mázolómester
Arad, Eötvös-utca 12.
(May pék mellett.)

Elvállal szakmájába vágó
mindennemű munkákat hely-
ben és vidéken árkülönbözet
nélkül, legszebb kivitelben, leg-
jutányosabb árak mellett, sza-
vatosság mellett. 3276

Villanyvilágítás,
elektromotor, szellőztető, tele-
fon, villámhárító, villamoscsengő
és jelző berendezések.

Gáz- és villanycsillárok,
lámpák és izzótestek a legol-
csóbb árak és legjobb kivitelben
DIAMANT FERENC

Arad, Atzél Péter-utca 2.
(a színház főbejáratával szemben, Bohus udvar.)
Telefon 595.

Alkalmi vételek
és eladások
ékszertárgyakban
arany és ezüstnemelekben, Arad legna-
gyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor
órás és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák
arany és ezüstnemelek, gyémánt és bril-
liáns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyakra átcsereitelnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

A közelgő **Halottak napja**
alkalmából ajánlom dusan fel-
szerelt

művirág

sírkoszorúimat

minden kivitelben és minőségben,
legjutányosabb árak mellett.

Szíves pártfogást kér

Klein Sándor

Förrey-utca 7. sz.

:(Hajek-ház, Üveg-udvar.):

Olcsóbb lett

a
SZÉN!!

A ki téli szén és kokszt szük-
ségletét már most szerzi be,
vagy jegyezteti elő, 25 %-ot
megtakarít!

Légszuszgatói kokszt 4.60 K.
100 kg.-ként.

Porosz salon kőszén 4.60 K.
100 kg.-ként.

Zsilvölgyi salon kőszén 4.— K.
100 kg.-ként.

Rostált portmentes faszén 6.— K.
100 kg.-ként.

Kovács szén — — 4.60 K.
100 kg.-ként.

Róth József

szénnagykereskedőnél

Arad, Eötvös-u. 3.

Telefon 63. sz.

Rosenblüh
H. és Társa

ALAPITTATOTT 1804.

Olcsó árjegyzék

oly cikkekről, melyeket kizárólag cé-
günk hoz forgalomba.

Angol kezmék, dupla széles, méterenkint
90 krajcártól kezdve 1 frt. 20—1 frt.
50 lg. **Reklám Ár.**

Maradék vászon, közep szálu, minden
célra 28 krajcár, vékonyabb 31
krajcár, legfinomabb szálu, ke-
lengyére alkalmas 33 kr. Hibátlan jó mi-
nőségűek, 30% megtakarítás. E mara-
dékok 4 métertől 8 méterig kaphatók.

Madapolan moott chiffony, vékony
szálu, métere 27 krajcár, közép-
szálu, kelengyére alkalmas, métere
32 krajcár. — Utóbbi rendes for-
galmi ára 45 kr. R-ndkívüli alkalmi
vétel. 271

Cérna vászon 2000 mtr. maradókokban
1. rendű creasz női ingre és ágynemű-
müre méterenkint 72 krajcár, rendes
forgalmi ára 90 krajcár. Rumburgi
tömött szálu métere 95 kr., ennek
forgalmi ára 1 forint 10 krajcár.

Alsó lepedők varrás nélküli hóféhér, bőr
erős darabja 1 forint 40 krajcár. —
Csoda olcsó ár!

Zsebkendők, férfi és női, színes és fehér
tucatja már 1 forint 60 krajcártól. —
Verseny nélküli olcsó árak!

Asztalnemű, törülközők, egyes darabok
fél áron.

Alsó szoknya — **Joupenek**: selyem
tafft 5 frt. 80 kr., moire 4 frt. da-
rabja. — Minden színben kaphatók.

Női ingek, nagy parti vétel, dus kézi him-
zéssel, darabja 1 forint 65 krajcár.

Szőnyeg maradókok, ugyazintén 1. ax-
mister nyírott, csekély szövőhibá-
val 2 m. széles, 3 m. hosszú 27
frt., 2½ m. széles, 3½ m. hosszú
42 frt. E szőnyeget a cég már
évek óta hozza forgalomba, eddig
is elkeltek több 100 darab a vevők
legnagyobb meglepedésére.

Hímzés maradókok,
Schweiczi, fél áron.

Kirakataink megtekintését kérjük,
azok árjegyzése a n. é. közönség-
nek teljes tájékozást nyújtanak.

Rosenblüh
H. és Társa

Szabadság-tér.

Őszi és téli idényre!

E három főcikk

legolcsóbban

MÜNZ I.

Uri divat üz etében kapható.

Kötött, divat gallervédők minden létező
színekben. 391

Angol bőrkeztük szőrmével vagy te-
szőrrrel belelve.

Valódi amerikai sárczipók.

Ne mulassza el
senki megte-
kinteni a
kirakatot.

Szénüzletünket

jelentékenyen megnagyobbítva

Andrássy-tér 14. sz. Hermann-palotából

Boros Béni-tér 2. szám

áthelyeztük.

A közeledő fűtési idényre bármily mennyi-
séget akár azonnali szállításra, akár előjegv-
zésre a fűtési idény tartamára e hó folyamán

kedvezményes árakon

eszközlünk s igen ajánljuk ezen önként nyuj-
tott elő-ít igénybe venni.

Becsés rendelményeit új irodánkban úgy mint
eddig személyesen, levelező-lapon vagy

Telefon szám 189.

kérjük s jegyzünk figyelmes és gondos szolgálá-
tunkról biztosítva, kitűnő tisztelettel

Kneffel Károly és fia

szénnagykereskedése

Boros Béni-tér 2.

Kneffel-ház.

1451

Telefon 162. sz.

Ajánlunk első minőségű,
Porosz szalon fűtőszén,
Porosz légszesz pirszenet,
 Kétszer mosott **ostrai kovácskőszén,**
Rostált darabos bükkfaszenet.

— jutányos árban, házhoz szállítva. —

3263

Telefon 162. sz.

Előjegyzéseket téli szállításra már most elfogadunk.
Reusz Mór és Fia
 porosz kőszén, koks és faszén telepe
Arad, Boros Béni-tér 12. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Használt 2. számú**

Wiese-féle Pénzszekrény teljesen jó karban, azonnal, mérsékel áron eladó. Cim a kiadóban. 4025

Egy fél hosszú

bő szabású télikabát és blousok eladók. Teleky-utca 10.

Jrodának alkalmas

utcai szoba Andrassy-téren előszobával november hó elsejére kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3981

Megjelent

Bodrogi, Kár, kár, kár (Alkonyat száll a pusztára) című közkedvelt magyar népdala, zongorára 1 kor. 50 fill. Kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrassy-tér 16. sz. 173

Keresünk megvételre

1 drb. használt fordítható tekeasztalt márványlappal, 2 drb. használt márvány kártyaasztalt, esetleg egy kávéházi berendezést. — Seprős és vidéki fogyasztási és értékesítő szövetkezet. 3968

Boros Béni-tér 8. szám alatt

kiadó üzlethelyiség. Ugyanott betonozott pincék kiadók. 3991

Tisztított öltönyök

teljesen új állapotban eladók. Cim a kiadóhivatalban. 3990

„Az „Uj Jók“

képes folyóirat, „Divatszalon“, „Regénytár“, „Az én ujságom“, „Jó pajtás“, az összes német folyóiratok eredeti árban kaphatók Krausz Paulin könyv- és papirkereskedésében. Telefonszám 511. 3241

Egy négy szobából álló

egészen új, modern lakás minden hozzátartozóval, Magyar-utca 18. sz. alatt november 1-re kiadó. Értekezhetni ugyanott. 4011

Kerestetik

expediciókba egy jó írással bíró leány,

Szenzációs zenenujdonosság!

Megjelent Fráter Lóránd nótáskönyve, mely csakis Fráter-féle közkedvelt és legújabb, szebbnélsebb nótákat tartalmaz. E nótáskönyv 25 kor. értékű Fráter-dalt foglal magában s a gyűjtemény 2 koronaért kapható. Vidékre 2 K. 20 f. beküldése ellenében szállítom. Megjelent a Sang u. Klang 5-ik kötete is. Kerpel Izsó könyv- és zeneműkereskedése, Arad. 3911

Eladó házak

Angyal-utca 18 és 27. sz jól jövedelmező házak eladók. 3814

Telefon szám 242.

Elektromos erőátviteli motorokat
 kikölesönöz, elad és felszerel 3191

Kalmár József

villanyvilágítás, telefon és villamos csengő berendezési vállalat

Arad, Salacz-u. 2.

5500 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy a

Kaiser-féle**Mell karamella**

(a három fenyővel)

köhögés

rekedtség, katarus, elnyálkásodás, erős dohányzás folytán beállott hurut és görcsös köhögést megszünteti.

Csomagja: 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér.

Kapható: Guteri Földes Koloman, Hajós Árpád, és Rozsnyay Mátya gyógyszerárakban Arad, Zombory János gyógyszerárakban Szentháromszághoz Uj-Szt.-Anna, Székely Sándor Irsi gyógyszerárak Lippa, Teffert Károly gyógyszerárak Elek, Krausz Elemér gyógyszerárak Glogováz, Vojtak és Weiss drogeriája Arad, Adler gyógytárban, M.-Páskán. 3902

Tényleg olcsóbb a szén!

amennyiben 5 métermázsát vételnél plombázott zsákokban hazaszállítva kap kitűnően égő, nagy hőfoku kőszén métermázsánként

2 kor. 80 fillérért

Engel Gyulánál

Miksa-utca 4026

Telefon szám 521.

Varrodák figyelmébe

ajánlja

mérték könyveit

Pichler Sándor

üzleti könyv, papír- és írószerszerekkereskedése

Arad, Szabadság-tér 1.

Az összes divatlapokra előfizetések elfogadtatnak. 2922

Őszi cipő-ujdonosságok.

Valódi

amerikai cipők

Weinberger János cipő áruházában

kaphatók. 2095

Arad, Andrassy-tér 20.

Telefon szám 313.

Temetkezési vállalat.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a Csutak Károly és fia cég temetkezési vállalatát átvettem, s azt a mai kor igényeinek megfelelőleg tovább fogom vezetni s 25 évi tapasztalatom és gyakorlatom ezen üzletágban annyira juttatott, hogy minden igényeknek minden tekintetben pontosan és tisztességesen megfelelek.

A nagyérdemű közönség szíves jóindulatát kérve

4017

Arad, 1909. október hó 20.

Alázatos tisztelettel

VARGA IMRE.

Együttal bátor vagyok a mindenszentek alkalmával nagy választéku koszu raktáramat 80 fillértől kezdve minden árban ajánlani.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós,

kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt 70 fillér.

Láb és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik, ha az izzadó részeket „Peppo“-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskáknak még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. — Egy üveg ára 70 fillér.

Hajvesztő

„Depillor“. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnövekedés alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ára utasítással együtt 1 korona. 191

Ideális

legjobb, legtartósabb gummi óvszer a „NITER“, a világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —